

Kommunfullmäktige

Tid och plats: Kommunfullmäktige kallas till sammanträde 2024-02-07 kl. 18.00 i Eventsalen, Koordinaten

Mårthen Backman
Ordförande

Sejla Hrustanovic
Sekreterare

Nr Ärendemening

-
1.	Val av justeringsledamöter
2.	Allmänhetens frågestund 2024 • Frågor ska vara skriftliga och lämnas in senast klockan 16.00 två vardagar före sammanträdet till kommunstyrelseförvaltningens kansli.
3.	Information och föredragningar 2024 • Ekonomichef, Rui Matos informerar om ärendet avräkning Barn- och elevpeng (BEP) 2023 (september-december), samt om barn- och elevpeng 2024 enligt beslut från utbildningsnämnden• Näringslivschef, Johan Scherlin informerar om företagandet i Oxelösund och näringslivet.
4.	Information från kommunstyrelsens ordförande
5.	Delgivningar kommunfullmäktige 2024 • Beslut om missiv Granskning kvalitet i hemtjänsten• Rapport Granskning av kvalitet i hemtjänsten Oxelösunds kommun
6.	Valärenden och avsägelser kommunens nämnder och styrelser 2024
7.	Avräkning barn- och elevpeng 2023
8.	Avtalssamverkan 2023
9.	Motion om att öka tryggheten för skolelever
10.	Revidering Biblioteksplan 2024-2026 • Ordförande i kultur- och fritidsnämnden, Anders Berglund och bibliotekschef, Malin Göthberg föredrar ärendet.
11.	Förlängning av Besöksnäringsplanen 2024 - 2026
12.	Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap 2024-2027
13.	Utvärdering av policy för målstyrning och roller, kommunen som helhet 2023
14.	Uppdrag att utreda LOV LoU avseende hemtjänst
15.	Höjt personalomkostnadspålägg 2024
16.	Ändrad nyupplåning 2024
17.	Taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Kommunfullmäktige

18. Frågor till kommunfullmäktige 2024

- En fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till kommunstyrelseförvaltningens kansli eller lämnas vid ett sammanträde med fullmäktige.
-

Protokollet justeras den 15 februari 2024 klockan 09.45 i foajén, kommunhuset.

Sista dagen för inlämning av skriftliga reservationer och särskilda yttranden är den 12 februari 2024 klockan 13.00.

Sammanträdesdatum

Revisionen

Plats och tid

Måndag den 15 januari 2024 kl. 13.00-15.50
Beten 292, Kommunhuset

Närvarande

Benita Vikström, ordf.
Susanne Carlsson
Lars Johansson
Eva-Lena Lindgren
Elisabeth Barkefors
Göran Larsson

Övriga deltagare

Jakob Hallén, EY

Underskrifter	Sekreterare Jakob Hallén	Paragraf	9
	Ordförande Benita Vikström		
	Justerande Eva-Lena Lindgren		

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Revisionen

Sammanträdesdatum

15 januari 2024Datum för
anslagsuppsättandeDatum för
anslagsnedtagandeFörvaringsplats för
protokollet

Kommunstyrelseförvaltningen

Underskrift

.....

Utdragsbestyrkande

Revisionen

§ 9

Dnr REV.2023.11

Beslut om missiv Granskning kvalitet i hemtjänsten

Revisionens beslut

1. Revisionen beslutar att godkänna missiv och Granskning kvalitet i hemtjänsten samt att skicka missiv och granskning till berörd nämnd för svar.

Sammanfattning

Under verksamhetsåret genomför revisionen ett antal fördjupade granskningar. Revisionen uppdrog EY att genomföra en granskning av kvalitet i hemtjänsten.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen säkerställer ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst. Granskningen har avsett vård- och omsorgsnämnden.

Beslutsunderlag

Missiv Granskning kvalitet i hemtjänsten.
EY Rapport Granskning kvalitet i hemtjänsten.

Beslut till: Kommunsekreterare
Vård- och omsorgsnämnden
Kommunfullmäktige (för kännedom)

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Jakob Gustaf Arvid Hallén

Undertecknare 1

Serienummer: 19870516xxxx

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-01-19 07:33:38 UTC

BENITA VIKSTRÖM

Undertecknare 1

Serienummer: 19551031xxxx

IP: 83.253.xxx.xxx

2024-01-21 15:30:45 UTC

Eva-Lena Lindgren

Undertecknare 1

Serienummer: 19620622xxxx

IP: 188.149.xxx.xxx

2024-01-21 18:30:35 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Revisorerna

Till:
Vård- och omsorgsnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige

Granskning av kvalitet i hemtjänsten

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning med syftet att bedöma om kommunen säkerställer ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst. Granskningen har avsett vård- och omsorgsnämnden. Vår sammanfattande bedömning är att vård- och omsorgsnämnden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst. Bedömningen baseras på nedanstående iakttagelser.

- ▶ Ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete saknar flera av de delar som rekommenderas i Socialstyrelsens allmänna råd. Det saknas bland annat en kvalitetsberättelse eller liknande som beskriver vad som gjorts under året, vad som planeras att göras samt resultatet av det som gjorts.
- ▶ Det finns dokumenterade rutiner och riktlinjer, men det finns delade meningar kring om rutinerna är tillräckliga och lättillgängliga. Det finns ingen dokumenterad kartläggning av centrala processer.
- ▶ Det finns rutiner för avvikelshantering och Lex Sarah-anmälningar, men det saknas en systematisk uppföljning och sammanställning av resultatet som syftar till att utveckla verksamheten.
- ▶ Hemtjänstsenheterna planerar att ta fram en åtgärdsplan utifrån resultatet av Socialstyrelsens årliga brukarundersökning.
- ▶ Samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården upplevs fungera väl. Det sker kontinuerliga möten som inkluderar både det enskilda brukarperspektivet och det mer övergripande arbetssättet. Det saknas dock rutiner och riktlinjer för samverkan.
- ▶ Det saknas särskild uppföljning av hemtjänstverksamhetens kvalitet. Det sker enbart uppföljning utifrån vård- och omsorgsnämndens mål och budget samt internkontrollplan. Vi bedömer inte att detta utgör en tillräcklig uppföljning av kvalitén.

Utifrån granskningens resultat lämnar vi nedanstående rekommendationer till vård- och omsorgsnämnden:

- ▶ Säkerställ att det finns ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller kraven i lag samt följer Socialstyrelsens allmänna råd och rekommendationer.
- ▶ Säkerställ att nämnden får del av tillräcklig uppföljning för att kunna säkra kvaliteten inom hemtjänsten.
- ▶ Säkerställ att brukarnas och anställdas synpunkter omhändertas samt att Lex-Sarah-anmälningar omhändertas på ett fortlöpande och systematiskt sätt för att stärka förbättringsarbetet.

Revisorerna vill särskilt betona vikten av att rutiner och riktlinjer implementeras och fungerar som ett stöd för den utförande personalen.

Rapporten överlämnas härmed till granskad nämnd. Revisorerna önskar svar från vård- och omsorgsnämnden den 15 april 2024.

Oxelösund den 15 januari 2024

För kommunrevisorerna

Benita Vikström
Ordförande

Håkan Lindqvist
Vice ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

BENITA VIKSTRÖM

Undertecknare 1

Serienummer: 19551031xxxx

IP: 83.253.xxx.xxx

2024-01-16 11:54:16 UTC

Håkan Gunnar Lindqvist

Undertecknare 1

Serienummer: 19490427xxxx

IP: 195.53.xxx.xxx

2024-01-18 16:15:02 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Granskning av kvalitet i hemtjänsten

Oxelösunds kommun

Innehåll

Sammanfattning och rekommendationer	2
1. Inledning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Revisionskriterier	3
1.3 Metod och avgränsning.....	4
2. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete samt hantering av rutiner inom hemtjänsten	5
2.1 Det finns dokumenterade rutiner och riktlinjer inom hemtjänsten	5
2.2 Det saknas dokumentation av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete.....	7
2.3 Introduktionsutbildningen fungerar som en kvalitetssäkrare för användandet av rutiner och riktlinjer	8
2.4 Vår bedömning - ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete behöver utvecklas ...	9
3. Uppföljning av kvalitet i hemtjänsten och systematiskt förbättringsarbete	9
3.1 Kvalitetsuppföljning sker genom vård- och omsorgsnämndens ordinarie uppföljningsmoment.....	9
3.2 Det finns rutiner för avvikelshantering	10
3.3 Brukares synpunkter samlas främst in via Socialstyrelsens enkäter	11
3.4 Medarbetares synpunkter samlas in via medarbetarenkäter	11
3.5 Vår bedömning - uppföljningen av hemtjänsten och förbättringsarbetet behöver systematiseras.....	11
4. Samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården	12
4.1 Samverkan upplevs fungera bra mellan hemtjänsten och hemsjukvården.....	12
4.2 Vår bedömning - det finns en tillräcklig samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården	12
5. Kortfattade svar på revisionsfrågor.....	13
Bilaga 1 - Revisionskriterier	14
Bilaga 2 - Källförteckning	15

Sammanfattning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen säkerställer ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst. Granskningen har avsett vård- och omsorgsnämnden. Vår sammanfattande bedömning är att vård- och omsorgsnämnden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst. Bedömningen baseras på nedanstående iakttagelser.

- ▶ Ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete saknar flera av de delar som rekommenderas i Socialstyrelsens allmänna råd. Det saknas bland annat en kvalitetsberättelse eller liknande som beskriver vad som gjorts under året, vad som planeras att göras samt resultatet av det som gjorts.
- ▶ Det finns dokumenterade rutiner och riktlinjer, men det finns delade meningar kring om rutinerna är tillräckliga och lättillgängliga. Det finns ingen dokumenterad kartläggning av centrala processer.
- ▶ Det finns rutiner för avvikelshantering och Lex Sarah-anmälningar, men det saknas en systematisk uppföljning och sammanställning av resultatet som syftar till att utveckla verksamheten.
- ▶ Hemtjänstsenheterna planerar att ta fram en åtgärdsplan utifrån resultatet av Socialstyrelsens årliga brukarundersökning.
- ▶ Samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården upplevs fungera väl. Det sker kontinuerliga möten som inkluderar både det enskilda brukarperspektivet och det mer övergripande arbetssättet. Det saknas dock rutiner och riktlinjer för samverkan.
- ▶ Det saknas särskild uppföljning av hemtjänstverksamhetens kvalitet. Det sker enbart uppföljning utifrån vård- och omsorgsnämndens mål och budget samt internkontrollplan. Vi bedömer inte att detta utgör en tillräcklig uppföljning av kvalitén.

Utifrån granskningens resultat lämnar vi nedanstående rekommendationer till vård- och omsorgsnämnden:

- ▶ Säkerställ att det finns ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller kraven i lag samt följer Socialstyrelsens allmänna råd och rekommendationer.
- ▶ Säkerställ att nämnden får del av tillräcklig uppföljning för att kunna säkra kvaliteten inom hemtjänsten.
- ▶ Säkerställ att brukarnas och anställdas synpunkter omhändertas samt att Lex-Sarah-anmälningar omhändertas på ett fortlöpande och systematiskt sätt för att stärka förbättringsarbetet.
- ▶ Överväg att ta fram rutiner eller riktlinjer avseende samverkan med hemsjukvården i syfte att fortsatt säkerställa en god samverkan oavsett personal.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet och en del i att säkerställa detta är att systematiskt följa upp de insatser som tillhandahålls, på såväl individ- som gruppnivå. Ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska användas för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Att resurser används och fördelas på bästa vis är en förutsättning för att kunna bedriva så god service som möjligt för kommunmedborgarna. Detta fordrar en organisation med tydligt fokus på förbättringar där förebyggande arbete, uppföljning och utvärdering är viktigt.

Hemtjänsten är en central och viktig välfärdstjänst som har utvecklats till att bli en kvalificerad tjänst som ger vård och omsorg, ibland även till svårt sjuka personer. Allt fler äldre bor kvar i sitt hem hela livet ut, vilket också kan innebära ett stort behov av stöd från hemtjänsten. En bra hemtjänstverksamhet bygger på relationen mellan den äldre och personalen, att den som hjälper har kunskap om den äldres livssituation och önskemål. I socialtjänstlagen framhålls som värdegrund att "socialtjänstens omsorg om äldre inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande" (5 kap 4 §). Revisorerna har i sin riskanalys identifierat hemtjänstens verksamhet som ett prioriterat område att granska och bedömer att det finns risk för att nämnden inte vidtar tillräckliga åtgärder för att få en effektiv verksamhet.

Mot bakgrund av kraven om god kvalitet inom socialtjänsten har revisorerna beslutat att granska vård- och omsorgsnämndens arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunen säkerställer ett ändamålsenligt arbete med att utveckla och säkra kvaliteten i kommunens hemtjänst.

- ▶ Har nämnden säkerställt att det finns ett fungerande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som omfattar de områden som anges i lag, föreskrifter och allmänna råd?
- ▶ Har nämnden säkerställt att centrala processer och rutiner är identifierade, dokumenterade och fastställda?
- ▶ Hur säkerställs att personalen har tillräcklig kompetens om processer och rutiner?
- ▶ Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete där brukarnas och anställdas synpunkter omhändertas samt Lex-Sarah-anmälningar omhändertas?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamhetens kvalitet?

1.2 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för denna granskning utgörs av:

- ▶ Förvaltningslagen (2017:900)
- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Socialtjänstlagen (2001:453)
- ▶ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- ▶ Socialtjänstens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:5) om lex Sarah

- ▶ Kommunala mål och riktlinjer
- ▶ Nämndens reglemente

Revisionskriterierna beskrivs övergripande i bilaga 1 samt löpande i rapporten.

1.3 Metod och avgränsning

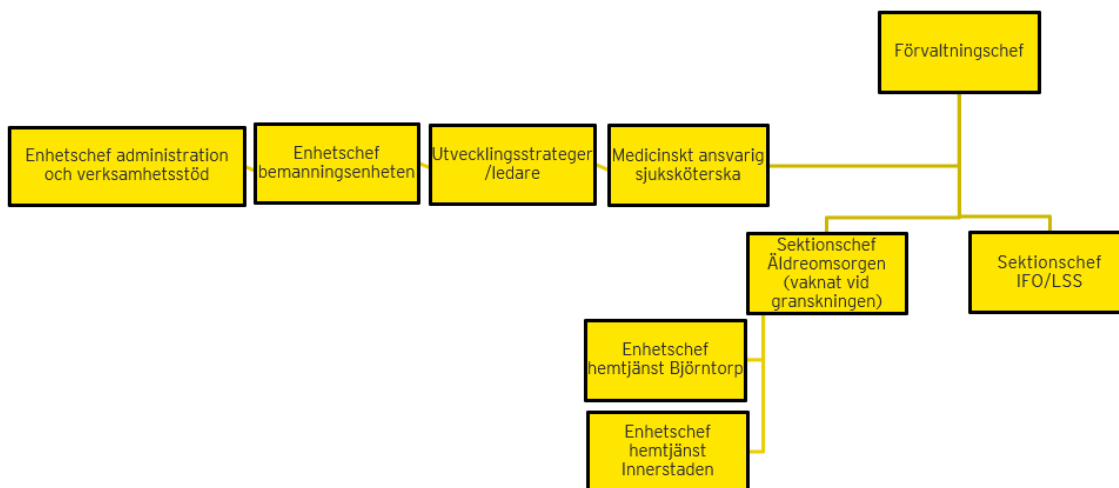
Granskningen baseras på dokumentstudier och intervjuer. Granskningen avser vård- och omsorgsnämnden. Intervjuade funktioner samt granskade dokument listas i källförteckningen i bilaga 2.

2. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete samt hantering av rutiner inom hemtjänsten

I detta kapitel redogörs för våra bedömningar och iakttagelser kopplat till nedanstående revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden säkerställt att centrala processer och rutiner är identifierade, dokumenterade och fastställda?
- ▶ Har nämnden säkerställt att det finns ett fungerande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som omfattar de områden som anges i lag, föreskrifter och allmänna råd?
- ▶ Hur säkerställs att personalen har tillräcklig kompetens om processer och rutiner?

Under våren 2023 skedde en omorganisering inom vård- och omsorgsnämnden. Omorganiseringen innebar bland annat att äldreomsorgsförvaltningen blev sammanslagen med social- och omsorgsförvaltningen. Förvaltningen kallas nu vård- och omsorgsförvaltningen. Vidare har det under de senaste åren slutat flera personer på chefsnivå. Detta har inneburit att intervjuade i denna granskning har varit relativt nya i sina positioner vid intervjutillfällena. Vidare har rollen som Sektionschef för äldreomsorgen varit vakant och därmed inte intervjuats. Bilden nedan illustrerar en förenkling av hur vård- och omsorgsnämnden är organiserad. Denna granskning har avsett hemtjänsten, vilken är uppdelad i två geografiska områden.

2.1 Det finns dokumenterade rutiner och riktlinjer inom hemtjänsten

Vi har efterfrågat och tagit del av aktuella rutiner och processer avseende hemtjänstverksamheten. Vi kan konstatera att det finns flertalet rutiner och styrande dokument för hemtjänstverksamheten. I detta avsnitt beskrivs ett urval av de rutiner och styrande dokument som syftar till att öka kvalitén i hemtjänsten.

Det första styrdokumentet som vi vill lyfta fram är vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2023-2025. I verksamhetsplanen har nämnden, utifrån kommunfullmäktiges mål, fastställt ett antal nämndmål som härrör till kvaliteten inom hemtjänsten. Målen finns inom kommunfullmäktiges målområde *Trygg och värdig ålderdom*. Målen redovisas i tabellen nedan.

KF-mål	Nämndmål	Mått för nämndmål och datakälla	Ingångsvärde/ Bokslutsvärde (år)	Målvärde		
				2023	2024	2025
Andel äldre (65+) i Oxelösund som känner sig trygga ökar jämfört med föregående år genom deltagande i kommunala trygghetskapande aktiviteter.	Öka tillgänglighet till information gällande trygghet i hemmet och ute i samhället.	Antal genomförda aktiviteter för att öka informationens tillgänglighet	Nytt mål	1st	2st	3st
Andel brukare som är ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst är minst i samma nivå med genomsnittet vid senaste mätningen i likvärdiga kommuner.	Andel brukare som är ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst.	Egen mätning ¹	71%	74%	82%	89%
Antal personer (personal) som brukare med hemtjänst möter under 14 dagar är högst i nivå med genomsnittet vid senaste mätningen i likvärdiga kommuner.	Antal personer (personal) som brukare med hemtjänst möter under 14 dagar ska minska.	Egen mätning ²	20	16	16	16

I förslaget till verksamhetsplan som beslutades om 13 december 2023 presenteras ingångsvärden för 2024 för ett av tre mål som presenteras ovan. De två andra målen är utbytta inför 2024. Det mål som kvarstår är "andel brukare som är ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst". Vi noterar att ingångsvärdet för 2024 är 64 % vilket vi tolkar som att målet 2023 inte tycks vara uppnått. Vidare har målnivån för 2024 sänkts från 82 % till 71%.

Det finns dokumenterade rutiner för arbetssätt som syftar till att öka kvaliteten i hemtjänsten. Exempel på sådana arbetsrutiner är rutinen för åtgärder vid fall, läkemedelshantering, samt rutin för delegering till omvårdnadspersonal. Det finns även rutiner för avvikelshantering och Lex Sarah-anmälningar. Dessa rutiner och arbetssätten utifrån rutinerna beskrivs närmare i avsnitt 3.2.

Inom hemtjänsten finns även riskanalyser med tillhörande åtgärdsplaner framtagna per enhetsområde. Riskanalyserna avser organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö samt miljöskydd.

¹ Uppgifterna hämtas från Kolada

² Uppgifterna hämtas från Kolada

Vi har delgivits en årsplanering för dåvarande social- och omsorgsförvaltningen avseende arbetsmiljö/HR, verksamhetsplan/kvalitetsarbete, ekonomi, samverkan och nämnd. Intervjuade uppger att den är aktuell även efter omorganiseringen. Enligt uppgift har årsplaneringen inte anpassats specifikt för äldreomsorgsförvaltningen utan den har tillämpats utan omformuleringar. Aktiviteterna inom verksamhetsplan/kvalitetsarbete består av nedan listade punkter. Vissa av punkterna är återkommande under året.

- ▶ Fastställ aktiviteter i handlingsplan för enheten utifrån nämndens- och kommunfullmäktiges mål i verksamhetsplan 2023
- ▶ Årsbokslut 2022
- ▶ Månadsuppföljning aktiviteter i Stratsys³
- ▶ Uppföljning i drifttavlan
- ▶ Omvärldsanalys
- ▶ Deadline fastställa aktiviteter i handlingsplaner
- ▶ Uppföljning av handlingsplaner och aktiviteter tom mars
- ▶ Måluppföljning av genomförandegrad av aktiviteter tom april (i samband med ekonomisk uppföljning)
- ▶ Delårsbokslut måluppföljning tom augusti (i samband med ekonomisk uppföljning)
- ▶ Inrapportering resultat till Kolada, KKiK 2023 (Kommunens kvalitet i korthet)
- ▶ Måluppföljning tom oktober genom värdering av målprognos jmf delårsrapport (i samband med ekonomisk uppföljning)
- ▶ Framtagande av verksamhetsplanen
- ▶ Deadline antagande verksamhetsplan med nedbrytning av KF-mål, nämndmål och nämndens styrning i övrigt samt inläggning i Stratsys
- ▶ Översyn delegationsordningen för ev. uppdatering

För varje rutin finns en utsedd ansvarig person, det kan vara utvecklingsstrateger eller chefer på olika nivåer. Ansvarig person varierar beroende på rutinens innehåll. Vidare finns ett datum för när rutinen senast uppdaterades. Intervjuade beskriver att fastställda rutiner uppdateras regelbundet. Rutinerna är samlade i två olika system där manuell uppdatering krävs i båda systemen. Det ena systemet finns centralt med tillgång via datorer och det andra är ett system som hemtjänstmedarbetare har i telefonen. Den som är ansvarig för en rutin ska informera medarbetare om när och om rutinen uppdaterats. Detta kan ske via mejl eller muntlig information. Intervjuade ger en delad bild avseende om rutinerna är tillräckliga samt huruvida de är lättillgängliga. Vissa intervjuade upplever att det finns rutiner och riktlinjer för de områden där behov finns och att dessa är tillgängliga för medarbetarna. Andra intervjuade upplever att det saknas rutiner för centrala processer samt att det är svårt att hitta rutinerna.

Inom kommunens hemtjänst har det inte skett någon processkartläggning varvid processkartor eller liknande saknas.

2.2 Det saknas dokumentation av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete

Genom den information som erhållits genom granskning av dokumentation och genomförande av intervjuer med nyckelpersoner noterar vi att det saknas en samlad beskrivning av vad som inkluderas i nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Vidare finns ingen dokumenterad eller fastslagen definition av vad kvalitet innebär inom hemtjänsten. I granskningen av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete har vi utgått från *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete* samt *Socialstyrelsen Handbok*

³ Verksamhetssystem för kvalitetsledning

för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Vi har efterfrågat underlag som beskriver och kopplas till ledningssystemet. Vi noterar nedanstående brister i vård- och omsorgsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete utifrån aktuella revisionskriterier.

- ▶ Det saknas tydlig dokumentation av arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Kravet på dokumentation omfattar alla delar av det systematiska kvalitetsarbetet, såväl ledningssystemets grundläggande uppbyggnad som det systematiska förbättringsarbetet. Det innebär att fastställda processer och rutiner ska vara dokumenterade. Det innebär även att arbetet med att planera och utföra riskanalyser, egenkontroller och hantera klagomål, synpunkter och rapporter ska dokumenteras liksom vilka förbättrande åtgärder som framkomna avvikelser har gett upphov till. Det kan dels vara fråga om dokumentation av planeringen av de olika aktiviteterna, dels fråga om dokumentation av framkomna resultat och hur dessa har hanterats (SOSFS 2011:9 7 kap. 1 §).
- ▶ Det saknas tydlig dokumentation avseende hur uppgifterna som ingår i arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten är fördelade i verksamheten (SOSFS 2011:9 3 kap. 3 §).

Den första punkten kopplas till Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2011:9 till 7 kap. 1 §. Socialstyrelsen skriver att den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) bör med dokumentationen som utgångspunkt årligen upprätta en sammanhållen kvalitetsberättelse. Vård- och omsorgsnämnden saknar kvalitetsberättelse eller motsvarande dokument.

2.3 Introduktionsutbildningen fungerar som en kvalitetssäkrare för användandet av rutiner och riktlinjer

En aspekt för att skapa kvalitet i verksamheten är att säkerställa att det finns tillräckligt med personal samt att personalen har rätt kompetens. Inom hemtjänsten får samtliga personal, såväl tillsvidareanställda som timanställda vikarier, genomgå en introduktionsutbildning vid påbörjad anställning i Oxelösunds kommun. Introduktionsutbildningen består bland annat av genomgång av rutiner och riktlinjer. Vidare utses en introduktionsansvarig.

Bemanningsenheten har tagit fram en gemensam bemanningshandbok inom äldreomsorgsförvaltningen. Handboken uppges vara beslutad. Den version vi har fått del av är dock inte fullständig utan innehåller färgmarkeringar och saknar information om när och av vem den är fastställd. Bemanningshandbokens syfte är att skapa förutsättningar för att bedriva en aktuell, kvalitativ och personcentrerad omvårdnad genom att bemanna verksamheten smart med rätt kompetens och behovsstyrd planering över tid. I samband med införandet av bemanningshandboken främjar äldreomsorgen i kommunen heltid som norm. I bemanningshandboken står det att arbetet kräver mer samarbete mellan äldreomsorgsförvaltningens enheter (se bild i kapitel 2) i syfte att säkra att gemensamma resurser används effektivt. Av intervjuer framgår att samverkan mellan hemtjänsten och bemanningsenheten inte fungerar optimalt. Det upplevs finnas motsättningar i hur arbetet med heltid som norm ska införas. Det uppges pågå samtals mellan enheterna i syfte att skapa ett mer effektivt arbete, men att detta inte varit fruktsamt. Det finns planer för framtida samtal.

I bemanningshandboken anges att ansvarig enhetschef tillsammans med medarbetare gör regelbundna uppföljningar efter varje avslutad schemaperiod. Detta ska vara ett sätt för verksamheten att lära sig av erfarenheter, i syfte att förbättras och utvecklas över tid. Uppföljningarna rör myndighetsbeslut, genomförandeplaner, utförd tid i förhållande till planerad tid, ekonomi i förhållande till tillgängliga resurser samt schemaadministration.

Det gemensamma målet för all uppföljning är att arbeta med anpassningar, justeringar samt utrymmet för förbättringsområden inför nästkommande schemaperiod. Rutinen för uppföljning uppges dock inte vara fullt ut implementerad ännu.

2.4 Vår bedömning - ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete behöver utvecklas

Socialstyrelsen beskriver att ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet samt för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Utifrån våra beskrivna iakttagelser bedömer vi att vård- och omsorgsnämnden inte säkerställt att det finns ett fungerande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som omfattar de områden som anges i lag, föreskrifter och allmänna råd. Vi bedömer att det är en väsentlig brist att det saknas tydlig dokumentation av arbetet och särskilt att det saknas en kvalitetsberättelse (eller motsvarande). Den årsplan som finns fokuserar främst på uppföljning av verksamhetens ekonomi. Genom en kvalitetsberättelse kan det tydliggöras hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits, vilka åtgärder som har vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet samt vilka resultat som har uppnåtts. Då detta saknas idag samt att det saknas annan likvärdig beskrivning av arbetet har vi i denna granskning inte fått en tydlig bild över vård- och omsorgsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Vidare bedömer vi att det finns centrala processer och rutiner som är identifierade, dokumenterade och fastställda. Vi bedömer dock att det finns utvecklingsmöjligheter vad avser att tillgängliggöra befintliga rutiner för personalen. Bedömningen baseras på att vissa intervjuade upplever att rutiner och riktlinjer är svåra att hitta. Rutinerna är även uppdelade på två olika ställen där det krävs manuell hantering. Vi ser positivt på att introduktionsutbildningen för tillsvidareanställda såväl som för timanställda vikarier innehåller genomgång av aktuella rutiner.

Vi ser positivt på framtagandet av en bemanningshandbok och bedömer att efterlevandet av handboken kan öka kvalitén i hemtjänsten. Det är av vikt att bemanningshandboken fastställs och att innehållet implementeras.

3. Uppföljning av kvalitet i hemtjänsten och systematiskt förbättringsarbete

I detta kapitel redogörs för våra bedömningar och iakttagelser kopplat till revisionsfrågorna nedan:

- ▶ Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete där brukarnas och anställdas synpunkter omhändertas samt Lex-Sarah anmälningar omhändertas?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamhetens kvalitet?

3.1 Kvalitetsuppföljning sker genom vård- och omsorgsnämndens ordinarie uppföljningsmoment

Verksamheten följs upp genom de av kommunen beslutade uppföljningsprocesserna. Detta innefattar tertialrapporter, årsredovisning och uppföljning av internkontrollplan. Uppföljningen sker genom verksamhetssystemet Statsys. I den andra tertialrapporten 2023 anges att underliggande mål som tillhör "Trygg och värdig ålderdom" bedöms nå

resultatnivån god måloppfyllelse vilket är en förbättring jämfört med resultatet 2022. Det framgår dock att det saknas uppmätt resultat på de tre nämndmål som avser kvalitet i hemtjänsten, detta eftersom det ska rapporteras vid årets slut.

I tabellen nedan redogörs för de kontrollmoment som ingått i internkontrollplanen 2023 samt uppföljningen av dessa i november 2023.

Kontrollmoment internkontrollplan 2023	Uppföljning av kontrollmoment per 2023-11-10
Att genomförandeplaner för brukare inom hemtjänst och särskilt boende är korrekta (stickprov två gånger per år).	Samtliga genomförandeplaner var korrekta till sitt innehåll.
Att beslutad insats och utförd insats om hjälp i hemmet överensstämmer (stickprov två gånger per år).	Det noterades avvikelser i fem av fem granskade ärenden. Avvikelserna visade sig sedan bero på att brukaren tackat nej till erbjuden insats av olika anledningar.
Att rutin för avvikelser är känd för personal och används korrekt (Uppföljning med medarbetare)	Information om rutinen för avvikelser gavs vid APT i september månad för samtliga verksamheter.

Av protokollgranskning av vård- och omsorgsnämndens protokoll 2023 framgår att nämnden vid ett tillfälle tagit del av muntlig information som avser kvalitetsnyckeltal. Enligt intervjuade avsåg informationspunkten ett diskussionstillfälle gällande vilka nyckeltal som kan tillämpas för att mäta kvalitet, men inget beslut fattades. Det finns ingen övrig specifik uppföljning som omfattar kvalitet.

I verksamheten sker kontinuerlig uppföljning genom ledningsgruppsmöten varannan vecka. Under ledningsgruppsmötena finns möjlighet att delge information och arbeta gemensamt med utmaningar. Informationsdelningen avser både det interna arbetet och extern information från exempelvis nätverksträffar. Vidare kan utmaningar lyftas upp och diskuteras under ledningsgruppsmötena, till exempel bemanningsfrågor.

3.2 Det finns rutiner för avvikelshantering

Inom vård- och omsorgsnämnden finns framtagna rutiner för avvikelshantering och hantering av Lex-Sarah anmälningar. Rutinen för avvikelshantering syftar till att säkerställa att avvikelser rapporteras och hanteras korrekt i verksamhetssystemet Treserva. Rutinen beskriver ansvarsfördelning utifrån olika roller, avvikelshandlingens olika steg samt hur den avvikelshandlingen ska användas i förbättringsarbete. Rutinen för Lex-Sarah anmälningar innehåller även en ansvarsfördelning utifrån olika roller, processens olika steg samt hur det ska användas i utvecklande syfte. Medarbetare får information om rutinerna i samband med introduktionen samt vid APT. Intervjuade upplever att rutinerna är kända i verksamheten. Återföring av resultaten efter utredningar av avvikelser eller Lex-Sarah anmälningar sker muntligt på APT.

Förvaltningschefen meddelar nämnden om eventuellt inkomna avvikelser eller Lex Sarah-anmälningar vid respektive nämndsammanträde. Förutom att nämnden informeras om inkomna avvikelser och anmälningar sker ingen samlad analys av inkomna ärenden. Respektive avvikelse eller Lex Sarah-anmälan ska således hanteras separat för verksamhetsutveckling.

3.3 Brukares synpunkter samlas främst in via Socialstyrelsens enkäter

Inom Oxelösunds kommuns samtliga verksamheter används systemet *Säg vad du tycker* för hantering av synpunkter från kommunens invånare och övriga intressenter. *Säg vad du tycker* är ett arbetssätt för att systematiskt hantera synpunkter på kommunens olika verksamheter. Intervjuade uppger dock att det kommer in få synpunkter genom detta system och vid tidpunkten för granskningen har det inte inkommit någon synpunkt avseende hemtjänsten.

Brukarnas synpunkter samlas in genom Socialstyrelsens årliga brukarundersökningar. Resultatet diskuteras i ledningsgruppen och ska även presenteras för vård- och omsorgsnämnden. Intervjuade beskriver att de för närvarande håller på att diskutera resultatet av årets brukarundersökning. Vi har efterfrågat resultatet från den senaste mätningen men inte fått del av det.

Vidare planerar hemtjänstenheterna att ta fram åtgärdsplaner utifrån resultatet för respektive enhet. Det är inte fastställt hur åtgärdsplanen ska se ut eller när den ska vara klar. Intervjuade är osäkra på om det tidigare har funnits åtgärdsplaner utifrån Socialstyrelsens brukarundersökningar.

3.4 Medarbetares synpunkter samlas in via medarbetarenkäter

Synpunkter från medarbetare samlas i huvudsak in genom medarbetarundersökningarna. Resultatet från medarbetarundersökningarna diskuteras bland annat på APT. Av intervjuer framgår att svarsfrekvensen har varit låg samt att det finns indikatorer på att medarbetare inte fullt ut förstått frågorna. Detta har framkommit då frågorna diskuterats i grupp. Vi har efterfrågat resultatet från den senaste mätningen men inte fått del av det.

3.5 Vår bedömning - uppföljningen av hemtjänsten och förbättringsarbetet behöver systematiseras

Vi bedömer att vård- och omsorgsnämnden inte säkerställt ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete avseende synpunkter och avvikelser. Vi bedömer även att det saknas tillräcklig uppföljning av verksamhetens kvalitet. Detta är en brist. Bedömningen baseras bland annat på att vård- och omsorgsnämndens uppföljning i stort är begränsad till uppföljning av verksamhetens mål- och budgetprocess och internkontrollplanen. Det finns ingen särskild uppföljning avseende kvalitet. Vi ser positivt på vissa av de parametrar som följs upp men bedömer att detta inte är tillräckligt för att följa kvaliteten i verksamheten. Vi noterar även det sker en bedömning av att målen förväntas uppnås i slutet av året men att det saknas resultat som denna bedömning vilar på. Vi vill återigen lyfta fram behovet av en kvalitetsberättelse, då en sådan kan möjliggöra en systematisk uppföljning av kvalitén.

Vidare baserar vi bedömningen på att det saknas tillräcklig sammanställning och analys av inkomna rapporter, klagomål och synpunkter i enlighet med SOSFS 2011:9 5 kap. 6 §. Det finns planer på att ta fram en åtgärdsplan utifrån resultatet av Socialstyrelsens brukarundersökning, men vi kan inte se att detta gjorts tidigare eller att det sker sammanställning av andra, liknande, moment. Socialstyrelsen skriver att den som bedriver socialtjänst ska sammanställa och analysera information i syfte att kunna se mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet. Att enbart utreda enskilda rapporter, klagomål eller synpunkter på verksamhetens kvalitet kan leda till att problem som finns med verksamhetens styrning inte uppmärksammas fullt ut. Genom att analysera inkomna rapporter, klagomål och synpunkter samlat kan även mönster och trender som inte framkommit i utredningen av ett enskilt fall upptäckas.

Socialstyrelsen beskriver vidare att det systematiska förbättringsarbetet kan bestå av riskanalyser, egenkontroll, utredning av rapporter, klagomål och synpunkter, förbättrande åtgärder samt förbättring av processer och rutiner. Vi bedömer att vård- och omsorgsnämnden uppfyller delar av detta, så som egenkontroller i form av kontroller i samband med internkontrollplanen. Vi ser dock att arbetet med riskanalyser kopplat till verksamheten i stort samt utredning av rapporter, klagomål och synpunkter kan utvecklas. Det sker riskanalyser kopplat till arbetsmiljö, vilket är positivt, men det kan utvecklas med riskanalyser kopplat till processövergripande hantering. Det är positivt att det finns tydliga rutiner för hantering av avvikelser samt av Lex-Sarah-anmälningar men det finns utvecklingsbehov av sammanställd analys i syfte att identifiera mönster och trender.

4. Samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården

I detta kapitel redogörs för våra bedömningar och iakttagelser kopplat till revisionsfrågan nedan:

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården?

4.1 Samverkan upplevs fungera bra mellan hemtjänsten och hemsjukvården

Vi noterar att det inte finns några dokumenterade rutiner, riktlinjer eller andra styrande dokument så som överenskommelser avseende samverkan mellan hemtjänst och hemsjukvården. Intervjuade upplever dock att samverkan mellan hemtjänst och hemsjukvård är god. Det sker kontinuerliga möten mellan parterna där både brukarens situation och det strukturella arbetet diskuteras. Det finns en upplevd god kontakt mellan personal.

4.2 Vår bedömning - det finns en tillräcklig samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården

Vi ser positivt på att det finns en upplevd god samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården. Det sker kontinuerliga möten som inkluderar både det enskilda brukarperspektivet och det mer övergripande arbetssättet. Vi har i denna granskning inte identifierat att det finns tydliga brister i samverkan. Vi noterar dock att det saknas rutiner, riktlinjer eller överenskommelser avseende samverkan. Genom att utveckla gemensamma styrdokument skulle samverkan kunna utvecklas ytterligare. Vi vill dock betona att arbetet med styrdokument inte bör vara i sådan omfattning att det i stället för att öka kvaliteten i verksamheten tynger den med för mycket administrativa uppgifter.

Det saknas centrala och övergripande uppföljningar av samverkan. Genom att följa upp samverkan kan utvecklingsmöjligheter identifieras och åtgärdas.

5. Kortfattade svar på revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Svar
Har nämnden säkerställt att det finns ett fungerande ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som omfattar de områden som anges i lag, föreskrifter och allmänna råd?	Nej. Vi bedömer att det saknas flera delar i hemtjänstens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete såsom det rekommenderas i Socialstyrelsens allmänna råd. Det saknas bland annat en kvalitetsberättelse eller liknande som beskriver vad som gjorts under året, vad som planeras att göras samt resultatet av det som gjorts.
Har nämnden säkerställt att centrala processer och rutiner är identifierade, dokumenterade och fastställda?	Delvis. Det finns dokumenterade rutiner och riktlinjer, men det finns delade meningar kring om rutinerna är tillräckliga och lättillgängliga för personalen. Det finns ingen dokumenterad kartläggning av centrala processer. Rutinerna är uppdelade i olika system som kräver manuell hantering.
Hur säkerställs att personalen har tillräcklig kompetens om processer och rutiner?	Vid nyanställningar informeras personal om centrala rutiner och riktlinjer inom hemtjänsten. Vidare informerar den ansvariga för rutinen då dessa har uppdaterats. Information kan även förmedlas på arbetsplatsträffar.
Har nämnden säkerställt att det bedrivs ett fortlöpande systematiskt förbättringsarbete där brukarnas och anställdas synpunkter omhändertas samt Lex-Sarah-anmälningar omhändertas?	Nej. Det finns rutiner för avvikelshantering och Lex Sarah-anmälningar. Rutinerna innefattar ansvarsfördelning samt processbeskrivning. Det saknas dock sammanställning av inkomna avvikelser och synpunkter. Vi bedömer att det tyder på att arbetet inte fullt ut har systematiserats. Detta behöver utvecklas. Brukares synpunkter samlas in genom Socialstyrelsens årliga brukarundersökningar. Hemtjänstsenheterna planerar att ta fram åtgärdsplaner utifrån resultatet av Socialstyrelsens årliga brukarundersökning. Anställdas synpunkter hanteras genom medarbetarundersökningar.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården?	Ja. Det finns en upplevd god samverkan mellan hemtjänsten och hemsjukvården. Det sker kontinuerliga möten som inkluderar både det enskilda brukarperspektivet och det mer övergripande arbetssättet. Det saknas dock rutiner och riktlinjer för samverkan.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamhetens kvalitet?	Nej. Det saknas särskild uppföljning av hemtjänstverksamhetens kvalitet. Det sker enbart uppföljning utifrån vård- och omsorgsnämndens mål och budget samt internkontrollplan. Vi bedömer inte att detta utgör en tillräcklig uppföljning av kvalitén.

Oxelösunds kommun 2024-01-15

Josefine Algotsson
Verksamhetsrevisor, EY

Lina Hedlund
Verksamhetsrevisor, EY

Bilaga 1 - Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för denna granskning utgörs nedanstående.

Förvaltningslagen (2017:900)

Förvaltningslagen reglerar handläggningen av ärenden när kommunen har rätt att ensidigt besluta om förmån eller skyldighet för den enskilde, även kallat myndighetsutövning. Myndigheten ska vara tillgänglig för kontakter med enskilda och inom sitt verksamhetsområde samverka. Ärendet ska handläggas sakligt och opartiskt och myndigheten ska hjälpa den enskilde att ta vara på sina intressen.

Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 6 § ska nämnderna säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnderna ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt.

Socialtjänstlagen (2001:453)

I 3 kap. 3 § socialtjänstlagen (SoL) fastställs att insatser ska vara av god kvalitet samt att kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. För utförande av insatserna ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska den som bedriver socialtjänst ansvara för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Den som bedriver verksamheten ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

Ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska bestå av de processer och rutiner som behövs i verksamheten för att säkra kvalitet och det ska framgå vilka processer som kräver samverkan och hur detta ska ske. Föreskrifterna anger också att ett systematiskt förbättringsarbete med riskanalyser, egenkontroll och utredning av avvikelser ska säkerställa att ledningssystemet är ändamålsenligt uppbyggt. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och bör sammanställas i en årlig kvalitetsberättelse. Kvalitetsberättelsen bör ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med ett systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvalitén har bedrivits i verksamhetens olika delar och att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Socialtjänstens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:5) om lex Sarah

Bestämmelser om lex Sarah återfinns i SoL⁴ och LSS⁵. I socialtjänstens föreskrifter och allmänna råd framgår att den som är anställd, uppdragstagare, praktikant eller deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program är skyldig att rapportera om missförhållanden och risker för missförhållanden. Information om skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden ska ges till den som omfattas av skyldigheten när han eller hon påbörjar en anställning, ett uppdrag, en praktikperiod eller liknande. Informationen ska därefter ges återkommande.

⁴ 14 kap. 2-7 §§ och 7 kap. 6 § SOL

⁵ 24b-24 g §§ och 23 e §§ LSS

Bilaga 2 - Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Biträdande enhetschef hemtjänst Björntorp
- ▶ Biträdande enhetschef hemtjänst Innerstaden
- ▶ Enhetschef bemanningsenheten
- ▶ Enhetschef hemtjänst Björntorp
- ▶ Enhetschef hemtjänst Innerstaden
- ▶ Förvaltningschef Vård- och omsorgsförvaltningen
- ▶ Vård- och omsorgsnämndens presidium

Dokument

- ▶ Årshjul 2023 Social- och omsorgsförvaltningen
- ▶ Bemanningshandbok Oxelösund (utkast)
- ▶ Checklista för säkerhet Björntorp
- ▶ Delegationsordning vård- och omsorgsnämnden 2023
- ▶ Handlingsplan 2023 Björntorp respektive Innerstaden
- ▶ Internkontrollplan vård- och omsorgsnämnden 2023
- ▶ Introduktion vid nyanställning
- ▶ Plan för kompetensförsörjning Social- och omsorgsförvaltningen
- ▶ Rutin för "säg vad du tycker"
- ▶ Rutin för åtgärder vid fall
- ▶ Rutin för avvikelshantering
- ▶ Rutin för delegering till omvårdnadspersonal
- ▶ Rutin för inskolning av sjuksköterskor
- ▶ Rutin för läkemedelshantering
- ▶ Rutin för Lex-Sarah anmälningar
- ▶ Tertialrapport 2 2023 vård- och omsorgsnämnden
- ▶ Uppföljning av interkontrollplan vård- och omsorgsnämnden maj och november 2023
- ▶ Vård- och omsorgsnämndens sammanträdesprotokoll 2023-01-01 - 2023-12-13
- ▶ Verksamhetsplan 2023 vård- och omsorgsnämnden

Datum
2023-11-29

Dnr
KS.2023.11

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Margrita Sjöqvist

Kommunstyrelsen

Avräkning barn- och elevpeng 2023

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Godkänna avräkning för perioden september-december 2023 på 3 301 tkr.
2. Utbildningsnämnden skall erhålla anslag på 3 301 tkr. Finansiering sker med eget kapital om det inte finns andra överskott som kompenserar för detta.

2. Sammanfattning

Utbildningsnämnden (UN) har ett resursfördelningssystem med en överenskommen Kommunfullmäktige barn- och elevpeng (Kf barn- och elevpeng) för förskola, grundskola, fritidshem och gymnasieskola. För perioden september-december är avräkningen framräknad till 3 301 tkr. Vid avräkningen har det varit fler barn än budgeterat barn och elevantal.

Enligt överenskommelse skall utbildningsnämnden erhålla anslag på 3 301 tkr från kommunstyrelsens reserv för oförutsedda utgifter under finansförvaltningen, men det finns inga kvarvarande medel i reserven. Finansiering sker i stället med eget kapital om det inte finns andra överskott som kompenserar för detta.

Avräkningen visar att det totalt sett är fler barn och elever vid avstämning mellan utfall och budget, än vad som budgeterats och som fastställts av Kommunfullmäktige. En del åldersgrupper har minskat antal elever medan andra har ökat i antal. Vi ser den främsta minskningen av antalet elever inom förskolan- i åldrarna 4 - 5 år. Ökningen har främst skett inom förskolan i åldrarna 1 - 3 år och inom fritids. Detaljerad specifikation ges i bifogat beslutsunderlag. Avräknat antal barn- och elever multipliceras med Kommunfullmäktiges barn- och elevpeng för olika åldrar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-11-28

Bilaga: Avräkning 3: september – december 2023

Henny Larsson
Tf. Kommunchef

Rui Matos
Ekonomichef

Beslut till:

Bitr. ekonomichef (FÅ)

Avräkning barn- och elevpeng 2023

Januari	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	367	311	141	398	416	414	408	491	8	3	2 957
Förändring antal	57	-51	-16	-5	7	-2	15	66	2	-2	
Att avräkna kr	677 108	-419 909	-76 205	-30 753	46 563	-13 429	172 433	197 835	55 798	-63 967	545 473 kr

Februari	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	375	309	141	399	420	412	402	491	8	3	2 960
Förändring antal	65	-53	-16	-4	11	-4	9	66	2	-2	
Att avräkna kr	772 140	-436 376	-76 205	-24 602	73 170	-26 859	103 460	197 835	55 798	-63 967	574 394 kr

mars	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	394	314	142	404	419	412	408	491	8	3	2 995
Förändring antal	84	-48	-15	1	10	-4	15	66	2	-2	
Att avräkna kr	997 843	-395 208	-71 443	6 151	66 518	-26 859	172 433	197 835	55 798	-63 967	939 101 kr

april	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	404	314	142	402	419	413	404	480	8	3	2 989
Förändring antal	94	-48	-15	-1	10	-3	11	55	2	-2	
Att avräkna kr	1 116 634	-395 208	-71 443	-6 151	66 518	-20 144	126 451	164 863	55 798	-63 967	973 351 kr

maj	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	413	315	141	401	419	413	402	471	8	3	2 986
Förändring antal	103	-47	-16	-2	10	-3	9	46	2	-2	
Att avräkna kr	1 223 546	-386 975	-76 205	-12 301	66 518	-20 144	103 460	137 885	55 798	-63 967	1 027 615 kr

juni	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	413	308	142	404	419	408	403	457	9	3	2 966
Förändring antal	103	-54	-15	1	10	-8	10	32	3	-2	
Att avräkna kr	1 223 546	-444 609	-71 443	6 151	66 518	-53 717	114 955	95 920	83 697	-63 967	957 051 kr

juli	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886
Utfall	412	309	142	398	404	406	403	436	11	2	2 923
Förändring antal	102	-53	-15	-5	-5	-10	10	11	5	-3	
Att avräkna kr	1 211 667	-436 376	-71 443	-30 753	-33 259	-67 147	114 955	32 973	139 495	-95 950	764 162 kr

augusti	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	2 886

avräkning 1 differens

1 119 868 kr 734 697,00 **385 170,58 kr**

Utfall	447	150	162	402	404	401	406	537	13	2	2 924
Förändring antal	137	-212	5	-1	-5	-15	13	112	7	-3	
Att avräkna kr	1 627 434	-1 745 502	23 814	-6 151	-33 259	-100 720	149 442	335 720	195 293	-95 950	350 121 kr

September	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	
Utfall	454	146	163	397	401	402	418	564	13	1	2 959
Förändring antal	144	-216	6	-6	-8	-14	25	139	7	-4	
Att avräkna kr	1 710 588	-1 778 436	28 577	-36 904	-53 215	-94 005	287 388	416 653	195 293	-127 934	548 005 kr

oktober	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	
Utfall	462	145	167	401	410	409	426	559	13	1	2 993
Förändring antal	152	-217	10	-2	1	-7	33	134	7	-4	
Att avräkna kr	1 805 621	-1 786 670	47 628	-12 301	6 652	-47 003	379 352	401 665	195 293	-127 934	862 303 kr

november	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	
Utfall	468	145	167	401	410	409	426	559	13	1	2 999
Förändring antal	158	-217	10	-2	1	-7	33	134	7	-4	
Att avräkna kr	1 876 895	-1 786 670	47 628	-12 301	6 652	-47 003	379 352	401 665	195 293	-127 934	933 578 kr

december	1-3 år	4-5 år	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Gymn	Fritids	Anp. sk F-6	Anp.sk 7-9	Summa
BEP/barn	142 549	98 802	57 154	73 807	79 822	80 576	137 946	35 970	334 788	383 801	
MBB	310	362	157	403	409	416	393	425	6	5	
Utfall	470	145	167	401	410	409	426	559	13	1	3 001
Förändring antal	160	-217	10	-2	1	-7	33	134	7	-4	
Att avräkna kr	1 900 653	-1 786 670	47 628	-12 301	6 652	-47 003	379 352	401 665	195 293	-127 934	957 336 kr

Summa avräkning 3 2023:

3 301 222 kr

Datum
2023-11-28

Dnr
KS.2023.213

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Niklas Thelin
0155- 381 22
niklas.telin@oxelosund.se

Kommunstyrelsen

Avtalssamverkan 2023

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige
Redovisningen godkänns.

2. Sammanfattning

Kommunen får enligt kommunallagen (kap 9, § 37) ingå avtal om att någon av kommunens uppgifter, helt eller delvis, ska utföras av en annan kommun. Med vissa lagmässiga begränsningar (6 kap, 38 §) får kommunen, inom ramen för avtalssamverkan, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Kommunstyrelsen ska årligen rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan (Kap 9, § 38).

Kommunstyrelseförvaltningen har samråd med övriga förvaltningar inventerat förekomsten av sådan avtalssamverkan som åsyftas i kommunallagen (kap 9, § 37).

Följande avtalssamverkan finns upprättad:

- Avtal om räddningstjänst mm Oxelösund/Nyköping 1997, inklusive tilläggsavtal 1998, 2007, 2010, 2016, 2019
- Tilläggsavtal till ovanstående; samverkan gällande uppgifter enligt lag om brandfarliga och explosiva varor (SFS 2010:1011) 2010
- Avtal om gemensam tjänsteman i beredskap Oxelösund/Nyköping 2018
- Samverkansavtal överförmyndarverksamhet Oxelösund/Nyköping 2023
- Samverkansavtal om gemensam nämnd för samverkan kring socialtjänst och vård. Sörmlands kommuner 2020

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att redovisningen godkänns.

Henny Larsson
Tf kommunchef

Niklas Thelin
Kanslichef/säkerhetsstrateg

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2023-11-28

Beslut till:

Kanslichef (För kännedom)

Datum
2023-11-27

Dnr
KS.2023.46

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Sejla Hrustanovic

Kommunstyrelsen

Motion om att öka tryggheten för skolelever

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen avslås och anses besvarad.

2. Sammanfattning

Kommunfullmäktige medgav 2023-02-08 (KF § 28) Nina Wikström-Tiala (S) och Linus Fogel (S) att lämna en motion om att göra åtgärder för att öka tryggheten för kommunens skolelever.

Utbildningsnämnden har yttrat sig i ärendet 2023-04-24 (UN § 20) och bedömer att utbildningsförvaltningen i sina verksamheter redan bedriver ett omfattande trygghetsskapande arbete. Utbildningsnämnden föreslår att motionen ska anses besvarad utan vidare åtgärder.

Även kultur- och fritidsnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över motionen då konceptet som motionärerna föreslår ska utredas omfattar fritidsaktiviteter som enligt reglementet för kultur- och fritidsnämnden ligger inom nämndens verksamhetsområde. Kultur- och fritidsnämnden har då valt att avstå från att yttra sig över motionen.

Motionen om att öka trygghet för skolelever minoritetsåterremitterades därefter 2023-09-13 (KF § 121) där man begärde ett yttrande från kultur – och fritidsnämnden. Kultur – och fritidsnämnden avslår motionen med hänvisning till fritidsgårdens verksamhet, dess planerade aktiviteter och öppna verksamhet i fritidsgårdens lokaler på Koordinaten, samt biblioteksverksamheten.

Kommunstyrelseförvaltningen delar utbildningsnämndens och kultur – och fritidsnämndens bedömning och har genom en översyn av de trygghetsskapande aktiviteterna i kommunen konstaterat att det finns aktiviteter i kommunal regi för ungdomar under och utanför skoltid. Denna bedömning i kombination med det ekonomiska utsikterna för kommunen under kommande budgetår gör att kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionen avslås och anses besvarad.

3. Ärendet

Kommunfullmäktige medgav 2023-02-08 (KF § 28) Nina Wikström-Tiala (S) och Linus Fogel (S) att lämna en motion om att göra åtgärder för att öka tryggheten för kommunens skolelever.

Motionärerna yrkar:

Datum
2023-11-27

KS.2023.46

"Att utbildningsförvaltningen genom anslagsfinansiering anställer två personer som kartlägger och inför en Oxelösunds variant av Lyckliga gatan

Att utbildningsförvaltningen genom anslagsfinansiering anställer två personer som kartlägger och inför en Oxelösunds variant av Trygghetsvärdar"

3.1 Ärendets beredning

Kommunstyrelseförvaltningen har begärt yttrande från utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Av utbildningsnämndens yttrande framkommer att utbildningsnämndens verksamheter har ett flertal pågående insatser för att stärka trygghet, gemenskap och goda studieresultat i skolan. Under våren 2023 deltar till exempel Oxelöskolan och Ramdalsskolan i ESF-projektet (Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige) "Ungas Framtid" med syfte att bland annat öka eleverns närvaro och studiemotivation. I kommunens skolor finns även socialpedagoger, aktivitetspedagoger samt familje- och skolpedagoger. Skolorna har pågående trygghetsarbete som bland annat innefattar trygghetsfrämjande åtgärder. Utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

I motionen beskrivs konceptet "Lyckliga gatan" som en verksamhet där aktiviteterna sker under fritiden, utanför skoltid. I motionen beskrivs även trygghetsvärdar vars uppdrag riktas mot såväl skoltid som fritid. Kultur- och fritidsnämnden som har delegation från kommunfullmäktige att ansvara för fritidsaktiviteter för barn och unga har i och med det beretts möjlighet av kommunstyrelsen att yttra sig om motionen men har valt att avstå från att yttra sig.

3.2 Bakgrund – Lyckliga gatorna och Trygghetsvärdar

Motionärerna använder Katrineholms kommuns trygghetsskapande arbete för barn och unga som utgångspunkt i sin motion att använda som förlaga till en Oxelösundsvariant av Lyckliga gatan och Trygghetsvärdar. För att kunna göra en bedömning av motionen görs nedan en beskrivning av de båda åtgärderna.

3.2.1 Lyckliga Gatorna

Lyckliga Gatorna är en kommunal verksamhet i Katrineholms kommun inom kulturförvaltningens regi. Lyckliga Gatorna anordnar olika säsonganpassade aktiviteter såväl inomhus som utomhus. Exempel på aktiviteter är olika slags lekar, pyssel, spel, prova-på-sporter, pulkaåkning, korvgrillning, med mera. Lyckliga Gatorna anordnar även gatufester ute i bostadsområdena med levande musik, mat och aktiviteter för invånare i alla åldrar. Verksamheten har som ambition att ge barn och unga en känsla av delaktighet, goda relationer till vuxna och skapa trygga platser att vistas på utanför skoltiden för barn och unga. Lyckliga Gatornas primära målgrupp är barn och unga från förskoleålder till årskurs 9. Föräldrar utgör verksamhetens sekundära målgrupp.

3.2.2 Trygghetsvärdar

Ett annat uppdrag som kommunstyrelsen i Katrineholms kommun gett tjänsteorganisationen är att bedriva trygghetsskapande arbete i form av det man kallar trygghetsvärdar. Det uttalade uppdraget är att skapa trygghet bland barn och ungdomar i skolan, på fritiden och på otrygga platser. En arbetsgrupp bestående av kommunens säkerhetschef, beredskapssamordnare, trygghet- och säkerhetssamordnare och en trygghetsvärd arbetar med följande:

- *Skapar kontakt och trygghet bland ungdomar*
- *Trygghetsvandrar*
- *Kartlägger, analyserar och åtgärder*

Datum
2023-11-27

KS.2023.46

- *Samordning av volontärer och frivilliga*
- *Övrigt trygghets- och säkerhetsarbete.*

3.3 Trygghetsskapande åtgärder för barn och unga i Oxelösund

I Oxelösund finns idag en fritidsgård kallad "Koordinaten Ung", som riktar sig till ungdomar från 11 år till 17 år. Det uttalade målet är att möjliggöra en god vuxenkontakt till ungdomar utanför skoltid. Man samarbetar med skolor, polis och ungdomsstödjare. Under terminerna har man öppet och under sommarloven anordnas särskilda sommarlovsaktiviteter för att sysselsätta ungdomarna. I dagsläget är tre tjänster kopplade till arbetet med fritidsgården.

Kommunens idrotts- och fritidsföreningar gör också ett gott trygghetsskapande arbete och skapar fritidssysselsättning för ungdomar utanför skoltid.

Sedan hösten 2021 finns tre familj- och skolpedagoger anställda i kommunen med uppgift är att främja ökad skolnärvaro. Satsningen är ett samarbete mellan vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden, och mellan nämndernas respektive förvaltningar. En pedagog är anställd av utbildningsförvaltningen och två pedagoger är anställda av vård- och omsorgsförvaltningen. Pedagogerna har erfarenhet både från arbete inom socialtjänsten och från skolan, för att utifrån ett helhetsperspektiv på bästa sätt kunna främja ökad skolnärvaro bland elever och ungdomar. Pedagogerna utgår ifrån Familjecentralen, och jobbar gentemot familjerna och ute på skolorna även utanför skoltid. Planen är att på sikt även kunna arbeta förebyggande innan skolfrånvaro hos enskilda ungdomar uppstår.

Det uttalade målet och syftet för verksamheten är:

- *Att ge trygghet och skapa tillit*
- *Individuellt stöd*
- *Att samverka mellan verksamheter i elevens närhet*
- *Motivera till skolgång*
- *Stötta och vägleda i skolarbete*
- *Att arbeta förebyggande*

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse avseende motion om att öka tryggheten för kommunens skolelever
Protokoll KF § 28, 2023-02-08

Motion om att göra åtgärder för att öka tryggheten för kommunens skolelever. 2023-02-08

Tjänsteskrivelse från kultur- och fritidsförvaltningen 2023-11-03

Protokollsutdrag Kf § 121 – Motion om att öka tryggheten för skolelever

Henny Larsson
Tf kommunchef

Sejla Hrustanovic
Kommunsekreterare

Datum
2023-11-27

KS.2023.46

Beslut till:

Motionärerna (för kännedom)
Kommunfullmäktige (för åtgärd)
Utbildningsnämnden (för kännedom)
Kultur – och fritidsnämnden (för kännedom)

Datum: 2023.02.08

Partinamn: Socialdemokraterna

Ledamotens namn: Nina Wikström Tiala, Linus Fogel

Ökad trygghet för våra skolelever

Den nya majoriteten med M, SD, Kd och L har valt att lägga 3,5 mkr extra i utbildningsnämndens budget år 2023–2025. Det har inte bakat in dessa pengar i barn- och elevpengen vilket gör att dessa pengar endast kan användas till anslagsfinansierad verksamhet, alltså inte av rektorerna på skolorna. Majoriteten har inte på något sätt talat om för medborgarna i Oxelösund vad dessa pengar ska användas till för att göra skolan bättre. Vi socialdemokrater tycker inte det är ett ansvarsfullt och tydligt sätt att hantera skattemedel. Därför kommer vi med förslag på hur vi vill att dessa pengar ska användas.

Skolverket och forskningen pekar på att de delar som bidrar till att utveckla känslan av trygghet, studiero och en trygg värdegrund sker mycket i det dagliga arbetet i klassrummet. Rektorerna på våra skolor i Oxelösund tycks arbeta väl med detta idag då den senaste trygghetsmätningen pekar på stärkta resultat.

Men vi från Socialdemokraterna tycker att detta är ett ständigt arbete som hela tiden kan bli bättre. Vi vet att en av de starkaste skyddsfaktorerna för att få ett gott liv är att du har goda studieresultat och känner trygghet och gemenskap i skolan. Det vi ser att vi kan bygga vidare på i Oxelösund och som också forskningen pekar på är att stärka med aktiviteter som främjar goda relationer som i sin tur stärker känslan av tillhörighet till skolan och dess elever tex genom gemensamma aktiviteter på skolan efter skolans slut och trygga vuxna finns i och omkring skolan efter lektionstid.

I Katrineholm har man med framgång permanentat en verksamhet som heter "Lyckliga gatorna". Det är en ambulerande verksamhet som har kostnadsfria aktiviteter, både utomhus och inomhus, är anpassade efter säsong och som sker under fritiden i och i anslutning till skolans lokaler. Verksamhetens syfte är att ge barn och unga en känsla av delaktighet, goda relationer till vuxna och en trygg plats att tillbringa tiden på utanför skoltid.

I Katrineholm har man också infört trygghetsvårdar som har ett riktat uppdrag mot målgruppen barn- och ungdomar. De finns på platser som upplevs otrygga både i skolan och på platser där barn- och ungdomar vistas. Syftet är att finnas på platsen och skapa trygghet genom vuxennärvaro som både lyssnar och sätter gränser men också genom att kartlägga platserna samt föreslå och vidta trygghetsfrämjande åtgärder. De kan ordna nattvandringar, skapa trygghetsskapande aktiviteter i anslutning till och i skolan, fånga upp och skapa relation med ungdomar och föräldrar mm.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag följande:

Att utbildningsförvaltningen genom anslagsfinansiering anställer två personer som kartlägger och inför en Oxelösunds variant av Lyckliga gatan

Att utbildningsförvaltningen genom anslagsfinansiering anställer två personer som kartlägger och inför en Oxelösunds variant av Trygghetsvårdar

Nina Wikström Tiala(S), Linus Fogel(S)

Datum
2023-11-22

Dnr
KS.2023.236

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Sejla Hrustanovic

Kommunstyrelsen

Revidering Biblioteksplan 2024-2026

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Reviderad biblioteksplan för 2024 – 2026 godkänns.

2. Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen ska kommunerna besluta om en biblioteksplan. Oxelösund har haft en biblioteksplan sedan 2008. Dagens biblioteksplan utgår 2023 och behöver revideras. Detta uppdrag gav Kultur- och fritidsnämnden till förvaltningschef för kultur och fritid i februari 2023, och vid sammanträdet 6 mars 2023 godkände nämnden upplägget för en ny plan.

Den nya planen utgår från kommunens övergripande mål; Mod och framtidstro, Trygg och säker uppväxt, God folkhälsa, Trygg och värdig ålderdom, Attraktiv bostadsort och hållbar utveckling. Planen beskriver vilken roll biblioteket ska ha i dessa mål samt vilka utmaningar som finns och vilka prioriteringar som behöver göras.

Vidare beskrivs samverkan med övriga förvaltningar och andra aktörer i samhället.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kultur – och fritidsförvaltningen 2023-11-02.
Biblioteksplan 2024 – 2026.

Henny Larsson
Tf kommunchef

Sejla Hrustanovic
Kommunsekreterare

Beslut till:

Kultur – och fritidsförvaltningen (för åtgärd)

Kultur – och fritidschefen (för åtgärd)

Bibliotekschef (för åtgärd)

Oxelösund

Biblioteksplan för Oxelösunds kommun 2024 - 2026

Ankom: 2023-11-22 Ärende: KS.2023.236 Handling: 516667

Dokumenttyp Plan	Fastställd av	Beslutsdatum 2023-10-13	Reviderat
Dokumentansvarig		Förvaring	Dnr
Dokumentinformation			

Innehåll

Biblioteksplan 2024	3
Bakgrund	3
Övriga styrdokument:	3
Oxelösund	4
Allaktivitetshuset Koordinaten.....	4
Utmaningar	5
Mod och framtidstro	6
Trygg och säker uppväxt	8
God folkhälsa	10
Trygg och värdig ålderdom	11
Attraktiv bostadsort	12
Hållbar utveckling.....	13
Styrdokument och källor:	14

Biblioteksplan 2024

Bakgrund

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner i Sverige ha folkbibliotek samt en politiskt beslutad biblioteksplan. Biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling samt främja litteraturens ställning och intresset för utbildning. Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt människor med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga. Lån ska vara avgiftsfria och bibliotekets verksamhet ska vara tillgänglig för alla. Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek.

2023 fick Kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att revidera biblioteksplanen 2021 - 2023. Då det fanns ett behov av att göra om den från grunden presenterades ett förslag för Kultur- och fritidsnämnden (KFN) 6/3 2023 som då godkänns.

Den tidigare planen har utgått ifrån KFN:s verksamhetsplan och varit mer av en handlingsplan. Nu finns ett behov av en mer strategisk och framåtsyftande plan som i stället kommer att utgå ifrån kommunens övergripande mål; Mod och framtidstro, Trygg och säker uppväxt, God folkhälsa, Trygg och värdig ålderdom, Attraktiv bostadsort och Hållbar utveckling. I alla dessa områden har biblioteket en funktion att fylla.

Övriga styrdokument:

- Bibliotekslagen
- Skollagen
- Barnkonventionen
- Regional biblioteksplan
- Kommunens verksamhetsplan
- Agenda 2030
- Koordinatens HBTQI-plan

Oxelösund

Kuststaden Oxelösund är till ytan en av Sveriges minsta kommuner och har ca 12 000 invånare. Kommunen omgärdas till 85% av hav. Oxelösund domineras av stålverket SSAB som är en av de största arbetsgivarna i regionen.

Det finns tre skolor, tio förskolor (varav tre friförskolor), två äldreboenden och ett trygghetsboende. Det finns ett huvudbibliotek samt ett skolbibliotek på varje skola.

Det finns också ett Campus med SFI och komvux med vuxenutbildning. Oxelösunds kommun är ett finskt förvaltningsområde, vilket innebär att det finska språket och den finska kulturen särskilt ska beaktas.

Demografiskt sett har Oxelösund en åldrande befolkning även om det också skett en inflyttning av barnfamiljer i kommunen, många av dem är nyanlända.

Kommunen är socioekonomiskt segregerad. Motorvägen delar av kommunen där den ena halvan främst består av villa- och radhusbebyggelse och den delen som ligger i centrum består främst av hyresrätter. Den skola som ligger centralt har en stor andel elever med utländsk bakgrund.

Allaktivitetshuset Koordinaten

Efter ett politiskt beslut öppnade allaktivitetshuset Koordinaten 2006 och innefattade då bibliotek, turistinformation, fritidsgård, konstgallerier, Eventsal, café samt administration för Kultur- och fritidsförvaltningen. 2015 flyttade Kommuncenter in som en satsning på en väg in till kommunen. Koordinaten är centralt beläget vid Järntorget.

På Koordinaten arbetar ca 25 personer, varav 10 på biblioteket. Av dem är 7 bibliotekarier, inklusive bibliotekschef, och 3 biblioteksassistenter. 1,5 tjänst går till skolbiblioteken, där står Utbildningsförvaltningen för 1 tjänst. Kommunbibliotekets personal bemannar de tre skolbiblioteken. 1,75 tjänster är i dagsläget beroende av statsbidrag från kulturrådet och går till extra insatser på förskolan, campus och aktiviteter för barn på biblioteket.

Biblioteket säljer också bibliotekstjänster till Kriminalvårdsanstalten Nyköping.

Utmaningar

Hänsyn måste tas i all planering för de utmaningar som finns i samhället idag. De faktorer som främst spelar en roll i denna plan är:

- Socioekonomiska faktorer
- Digitalisering
- Klimatförändringar
- Demografi

Mod och framtidstro

I Oxelösund råder mod och framtidstro.

- Det innebär en vilja att bryta mönster och att prova nya sätt att göra gott för kommuninvånarna.
- Kommunen och dess verksamheter marknadsförs med stolthet och goda exempel lyfts.
- Medborgarperspektiv, helhetssyn, dialog och tydlighet kännetecknar arbetet.

Biblioteket är en demokratisk institution. Alla är välkomna och bemöts likvärdigt oavsett kön, ålder, etnicitet, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Koordinaten är Hbtqi-certifierad. Huset är tillgängligt ur handikappsynpunkt. Biblioteket ligger i det mest socioekonomiskt utsatta området vilket är utjämnade vad gäller tillgång till litteratur, handledning, digitala tjänster och fysiskt utrymme. Dock är kommunen liten till ytan, de flesta invånare har mindre än 5 km till biblioteket. Detta utgör en integrerande faktor då människor från alla delar av kommunen besöker biblioteket. Biblioteket har också en kompenserande roll då det gäller den digitala klyftan, där människor lämnas utan möjlighet att ta del av det digitala utbudet i samhället av olika anledningar. En stor utmaning för biblioteket är också att medborgares förmåga att ta del av, samt kritisk bedöma olika källor varierar stort i befolkningen.

För att vara både kompenserande och integrerande ska bibliotekets utbud vara brett. Det gäller litteratur, olika typer av media, som mötesplats, tysta utrymmen, teknik och vägledning. Biblioteket ska erbjuda studieplatser, tyst läsrum och kurslitteratur för att underlätta studier på olika nivåer, samt böcker på minoritetsspråken, de aktuella språken i kommunen och böcker på lättläst svenska. För personer med behov av anpassad media ska det finnas möjlighet att få tillgång till egen nedladdning av ljudböcker och e-böcker via MTM (Myndigheten för Tillgänglig Media). Det ska finnas publika datorer, WIFI samt hjälp och handledning. Bibliotekspersonalen ska också vara behjälplig då det gäller att kritiskt granska källor som används. Det ska finnas möjlighet att kopiera, skriva ut och skanna dokument. Tillgången till media och tjänster ska vara dynamiskt då förslag på inköp och lån från andra bibliotek ska beaktas, liksom förslag på aktiviteter och evenemang samt möjlighet att boka utställningsplats och mötesrum.

Digitala media som böcker, ljudböcker och film ska erbjudas. Den digitala utvecklingen går fort samtidigt som behovet av fysisk media är fortsatt stort.

Plan

Datum
2023-10-13

7 (14)

Diarienummer

Det ställer krav på biblioteket då kostnaderna för media ökar. Även behovet av kompetensutveckling hos personalen ökar då biblioteket har en stor roll för att ge alla möjlighet att ta del av det digitala utbudet, både vad gäller media och digitala tjänster som krävs för att kunna ta det av samhällsservice och annat utbud. Biblioteket ska vara en plats där både tekniken och vägledningen finns. För många är biblioteket den enda plats där detta erbjuds. Biblioteket ska vara tillgängligt fysiskt såväl som digitalt, via en modern och uppdaterad webbplats som speglar bibliotekets utbud.

Biblioteket ska marknadsföra sina program tillsammans med de andra verksamheterna i kommunen för att lyfta Oxelösunds kultur- och föreningsliv och verka för att medborgarna ska kunna välja ett aktivt liv.

Biblioteket ska samverka med Kommuncenter och de andra förvaltningarna för att ge bästa tillgång till service och kunna lotsa besökarna till rätt instans.

Biblioteket ska vara en arena för arbetsträning, praktik och möjligheten att fullgöra samhällstjänst eller ungdomstjänst. Syftet är att människor ska kunna utvecklas, få ett sammanhang och ett ökat självförtroende. Med hjälp av de insatserna minskar också steget till vidare studier och arbete.

Trygg och säker uppväxt

Barn och ungdomar ska känna sig trygga såväl i samhället som i de kommunala verksamheterna.

- I Oxelösund betyder det att alla barn och ungdomar ska nå goda studieresultat utifrån sina förutsättningar, att barn och ungdomar aktivt deltar i kultur- och fritidsutbudet och att barn och ungdomar växer upp i trygga hemförhållanden och i en trygg och säker miljö.

Sedan 2020 är barnkonventionen lag i Sverige och barns bästa ska beaktas i all verksamhet som rör barn. Barn och ungdomar är en prioriterad grupp i bibliotekslagen såväl som i kommunens verksamhetsplan.

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek.

Biblioteket ska ha ett team som gemensamt ansvarar för barn- och ungdomsavdelning, inköp av litteratur för målgruppen, kulturupplevelser och kreativa aktiviteter. Barnavdelningen ska vara en lässtimulerande mötesplats för familjer, placerad centralt i biblioteket. Barn och unga ska erbjudas ett brett utbud av litteratur vad gäller media, språk och nivå. Då kommunen är finskt förvaltningsområde ska finsk litteratur och kultur beaktas. Det ska finnas litteratur på de övriga minoritetsspråken efter behov, samt på de språk som är aktuella i kommunen.

Bibliotekets barnteam ska också ansvara för skolbiblioteken, i samverkan med utbildningsförvaltningen. Skolbiblioteken ska ha ett brett och aktuellt bestånd, möjligt att påverka för lärare och elever. I samverkan med skolans ledning och personal ska bibliotekarierna genomföra läsfrämjande verksamhet, källkritik och informationssökning. Detta gäller såväl fysiska som digitala källor.

Biblioteket ska verka för att det finns kulturupplevelser och kreativa aktiviteter för barn och unga. För att nå alla barn och ha en kompenserande funktion ska en del av utbudet erbjudas skola och förskola. För att kunna erbjuda ett brett utbud ska biblioteket samverka med till exempel fritidsgården, vuxenkulturen, föreningar och andra förvaltningar.

För barn med läshinder ska anpassade media erbjudas. Det sker främst genom licens för att kunna ladda ner ljud- och textböcker från Legimus, MTM. Det ska också finnas böcker med takt - taktila böcker och böcker med tecken. I samverkan med barnhälsovården ska biblioteket handha bokrecept.

Plan

Datum
2023-10-13

9 (14)

Diarienummer

Det ska finnas ett brett och varierat digitalt utbud för barn, både vad gäller datorer att låna, gratis WIFI samt digitala ljudböcker, e-böcker och film. Biblioteket ska ha ett kompensatoriskt uppdrag när det gäller möjligheten att pröva ny teknik, till exempel via workshops med VR-glasögon.

Barn ska ges möjlighet till delaktighet genom att kunna påverka bibliotekets litteraturutbud och kulturaktiviteter.

God folkhälsa

Oxelösundarnas faktiska folkhälsa och upplevda livskvalitet ska utvecklas positivt.

- I Oxelösund betyder det att invånarna ska känna delaktighet och inflytande, att invånarna deltar i aktiviteter som främjar hälsa och friskvård samt lever ett självständigt liv fritt från missbruk.

God hälsa är grunden för ett aktivt liv med hög livskvalitet och inflytande över sin egen situation. Möjligheten till god hälsa är ojämnt ut ett socioekonomiskt perspektiv, där ekonomi och utbildning spelar en stor roll. Hälsan påverkas också av faktorer som social isolering, missbruk och brist på språklig och kulturell förankring.

Tillgången till litteratur i tidig ålder och högläsning både i skolan och i hemmet påverkar barns språkutveckling och skolresultat och leder till ett självständigare liv med högre livskvalitet under hela livet.

Biblioteket ska vara en mötesplats som kan motverka isolering och främja sociala kontakter för alla åldrar. Det ska finnas ett brett utbud av litteratur och information på olika språk, media och svårighetsgrad för att underlätta för människor att göra bra val i vardagen. Utbudet ska gå att påverka för enskilda medborgare, önskad litteratur köps in. Även inom det här området ska biblioteket ha en kompensatorisk roll och ge tillgång till litteratur, information och en plats att möta andra utan kostnad. Som en del i att utjämna den socioekonomiska skillnaden.

Biblioteket ska samverka med andra aktörer för att tillgängliggöra kulturupplevelser som utställningar, konserter, föreläsningar etc. Utbudet ska gå att påverka både för föreningar och enskilda genom att komma med förslag och egna initiativ.

Biblioteket ska också samverka med arbetsmarknadsinsatser genom att erbjuda platser för arbetsträning för att komma tillbaka till arbetslivet efter långvarig sjukdom.

Trygg och värdig ålderdom

Det är värdigt, tryggt och säkert att åldras i Oxelösund.

- I Oxelösund innebär det att äldre med behov av stöd erbjuds möjlighet att bo kvar i egen bostad och att äldre har inflytande över hur beviljade insatser utförs. Insatser till äldre ska vara av god kvalitet, individinriktade samt ges med gott bemötande.

Äldre är en prioriterad grupp i kommunen. Kommunens demografiska situation gör att denna grupp kommer att fortsätta att öka vilket ställer krav på olika delar av samhället. Äldre blir också friskare och mer utåtriktade och ställer själva högre krav på service, aktiviteter och samhällsfunktioner.

På biblioteket ska det finnas en socialbibliotekarie som tillsammans med övrig personal ansvarar för verksamhet riktad mot äldre. Biblioteket ska ha lokaler som är tillgängliga för hjälpmedel som rullator, rullstol och permobil. Hörslina ska finnas i samband med evenemang. För personer som inte kan ta sig till biblioteket själva ska det finnas möjlighet att få önskade böcker och media levererade hem. Särskilda boenden ska få regelbundna besök av biblioteket. För äldre med läshinder ska det finnas olika media till exempel stor stil, fysiska ljudböcker samt möjlighet att ladda ner böcker från Legimus, MTM. Då kommunen är finskt förvaltningsområde ska finsk litteratur och kultur beaktas. Det ska finnas ett brett utbud av finsk litteratur och ett kulturutbud i samverkan med andra aktörer.

För att kunna erbjuda ett brett utbud av aktiviteter ska biblioteket samverka med andra förvaltningar, föreningar med flera Seniorcafé arrangeras i samverkan med Vård- och omsorgsförvaltningen. Biblioteket är en mötesplats som motverkar isolering och främjar sociala kontakter för äldre. Här ska också finnas hjälp och handledning för att bryta det digitala utanförskapet när det gäller utbud och tjänster som behövs för en fungerande vardag.

Attraktiv bostadsort

Oxelösund erbjuder ett havsnära boende och en hög kommunal servicenivå.

- I Oxelösund innebär det att kommunen erbjuder bra barnomsorg, skola, fritid och kulturliv. Ett bra och varierat bostadsutbud finns för olika behov och åldrar.

Kommunen präglas av ett positivt företagsklimat som gör det enkelt att starta, driva och utveckla företag. Infrastrukturen håller god kvalitet och upplevs välfungerande.

Oxelösund är en liten kommun där små förändringar i befolkningsantalet får märkbara konsekvenser. Det är viktigt för kommunen att fortsätta att öka befolkningsantalet för att ha ett bra underlag för skatter, elever till förskola och skola samt för att ha tillgång till arbetskraft både inom industri, företag och kommunal verksamhet.

På biblioteket ska alla känna sig välkomna, sedda och väl bemötta. Biblioteket ska vara en del av viljan att bo i Oxelösund och kunna utbilda och vidareutbilda sig eller arbetspendla till andra orter. Utbudet av litteratur och media ska vara brett och möjligt att påverka. Studielitteratur ska köpas in eller lånas från andra bibliotek. Biblioteket ska erbjuda studieplatser, datorer, rum för tysta studier och studier i grupp samt annan hjälp och handledning som underlättar studier och fortbildning. Bibliotekets personal är tillsammans med personal inom övriga verksamheter på Koordinaten HBTQI-certifierade och nyanställda ska få en god introduktion i det arbetet.

Biblioteket ska hålla hög kvalitet på det digitala utbudet och sträva efter att implementera moderna digitala lösningar vad gäller bibliotekssystem, WIFI, lösningar för e-böcker etc. För att motverka den digitala klyftan ska det också gå att få individuell hjälp på biblioteket för att lösa de digitala problem som medborgare kan ha i sin vardag.

För att ge hjälp och stöd till konsumenter inför och efter köp ska det finnas en konsumentvägledare.

I samverkan med andra aktörer ska biblioteket erbjuda ett brett utbud av kulturupplevelser och kreativa verksamheter i kommunen, samt tillhandahålla information om fritidsutbud och aktiviteter som finns på orten.

Hållbar utveckling

Oxelösunds kommun tar ansvar för att långsiktigt säkra resurser för framtiden och för kommande generationer.

- I Oxelösund innebär det att kommunens ekonomi är stabil, att kommunen är en attraktiv arbetsgivare och att kommunen arbetar aktivt för att möta samhällets krav inom miljöområdet. Det innebär också att kommunen arbetar för ökad integration och möjlighet till egen försörjning.

Agenda 2030 är FN:s mål för hållbar utveckling där mål om till exempel fattigdom, utbildning, jämställdhet och hållbar konsumtion formuleras. I bibliotekets demokratiska uppdrag ingår att främja både social hållbarhet, integration, utbildning samt jämlik tillgång till kunskap, litteratur och kultur.

Folkbibliotek som idé främjar delande av resurser som media, datorer, plats för möten med mera. Biblioteket är också en plats där besökarna konsumerar upplevelser och aktiviteter snarare än varor.

Biblioteket ska tillhandahålla aktuell litteratur om klimatet på olika nivåer för att ge alla möjlighet att hålla sig uppdaterade kring den forskning som bedrivs och därmed kunna göra egna val.

Biblioteket ska med sin medborgarservice verka för ett hållbart samhälle även socioekonomiskt och integrerande genom att vara en mötesplats för alla.

Styrdokument och källor:

[Barnkonventionen - UNICEF Sverige | unicef.se](#)

[Bibliotekslag \(2013:801\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

[Folkhälsan i Sverige – Årsrapport 2023 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

[Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2023-2025](#)

[Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2023-2025](#)

[Skollag \(2010:800\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

[Vårt arbete med Agenda 2030 och de globala målen - Svenska FN-förbundet](#)

Datum
2023-11-22

Dnr
KS.2023.235

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Sejla Hrustanovic

Kommunstyrelsen

Förlängning av Besöksnärlingsplanen 2018 - 2023

1. Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Godkänna förslaget att förlänga befintlig plan med 1 år.

2. Sammanfattning

På uppdrag av kultur- och fritidsnämnden ska kultur- och fritidsförvaltningen revidera Oxelösunds Besöksnärlingsplanen 2018–2023.

"Vision 2025" och "Planen för Sörmlands besöksnäring" är viktiga dokument att utgå från när besöksnärlingsplanen revideras. Dessa dokument skrivs och revideras just nu och kommer inte vara klara innan årsskiftet 2023–2024.

Det har hänt mycket inom besöksnäringen sedan Oxelösunds besöksnärlingsplan antogs 2018 och även ovannämnda dokument behöver tillgodoses. Därför anser turismansvarig att planen i stället behöver skrivas om under 2024. Turismansvarig är då huvudansvarig för arbetet och bildar en arbetsgrupp med representanter från kommunen och näringslivet i Oxelösund.

Förslaget är att den nuvarande besöksnärlingsplanen förlängs som den är med 1 år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kultur och fritidsförvaltningen 2023-10-09.
Protokoll kultur - och fritidsnämnden (kfn § 39) 2023-11-14.

Henny Larsson
Tf kommunchef

Sejla Hrustanovic
Kommunsekreterare

Beslut till:

Kultur- och fritidsförvaltningen (för åtgärd)
Kultur – och fritidschef (för åtgärd)

Oxelösund

Plan för besöksnäringen i Oxelösund 2018-2023

Ankom: 2023-12-04 Ärende: KS.2023.235 Handling: 517627

Dokumenttyp	Fastställd av	Beslutsdatum	Reviderat
Plan	Kommunfullmäktige	2019-02-13 § 12	
Dokumentansvarig		Förvaring	Dnr
Kultur- och fritidschef			KS.2017.127
Dokumentinformation			

Innehåll

Metod för framtagandet av planen	5
Syfte	6
Mål och riktlinjer	6
Strategier för att utveckla turismen i Oxelösund	7
Ta tillvara på tillgångar i kommunen	7
Öka den digitala närvaron.....	7
Hållbara samarbetsprojekt med regionen	7
Följa trender för att hjälpa näringen att utvecklas i rätt riktning	7
Vårda företagsklimatet med befintliga besöksnäringföretag	7
Tillmötesgå entreprenörer som vill driva verksamhet	7
Kommunens eget ansvar.....	7
Genomförande	7
Tabeller för att följa utveckling	8
Digitala och sociala medier	8
Enkätundersökning.....	8
Profilbärare.....	8
Vad är viktigt?	9
Destinationsutveckling	9
Trender.....	9
Digitalisering.....	9
Sociala medier.....	9
Framtiden är ljus...	10
Möjligheter inom en snar framtid.....	10
Bakgrund	11
Varför ska man besöka Oxelösund?	11
Läget - skapar möjligheter	11
Havet - Skapar upplevelser	11
Industrin - skapar kontraster	11
Människorna - skapar möten	11
Dokument som styr	12
Oxelösund kommuns vision.....	12
Oxelösunds näringslivsprogram.....	12
Oxelösunds varumärkesplattsform	12
Sörmlands strategi för en hållbar besöksnäring	12

INLEDNING

Besöksnäringen i Sverige

Turism är världens största och snabbast växande näring och Sverige har en fantastisk möjlighet att utvecklas som besöksland. 2017 omsattes nära 300 miljarder kronor och sysselsatte cirka 170 000 människor. Det är främst de utländska turisterna som ökar. I Sverige finns alla förutsättningar att öka omsättningen då landet kan erbjuda unika platser för upplevelser året runt. Besöksnäringen står för en växande del av Sveriges ekonomi och sysselsättning och spelar en stor roll för utveckling av livskraft i såväl glesbygd som i storstadsområden. Ökad sysselsättning bidrar till stärkt ekonomi i kommunerna och det är viktigt att förstå de stora värdena som finns i en lokal framgångsrik besöksnäring. En framgångsrik destination med många besökare får se en ökad lokal ekonomisk tillväxt och detta gynnar inte enbart företag inom besöksnäringen utan hela det lokala näringslivet genom ökade kommersiella möjligheter.

Oxelösunds nuläge

Oxelösund med sina 12 000 invånare ligger vid Östersjöns kust en timme söder om Stockholm. Läget vid havet ger fantastiska möjligheter för aktiviteter som havsbad, segling, kajakpaddling och upplevelser kopplade till kust och skärgård. Oxelösund är också kontrasternas stad. Här möter det småskaliga det storskaliga, industri möter natur, motorväg möter hav.

I Oxelösund är ett tjugotal företag och ideella verksamheter aktiva inom besöksnäringen (I dagsläget 16 företag och 7 föreningar). I kommunen finns ett utbud av aktiviteter, evenemang, restauranger och naturupplevelser. Områden som lockar många besökare och även lokalbor är Femöre, Jogersö, Gamla Oxelösund och skärgården. Utbudet av besöksmål är under sommarmånaderna betydligt större än under resten av året, då flera aktörer drar ner på sin verksamhet från mitten av augusti.

I Oxelösund finns det två Gästhamnar, Badhusviken och Fiskehamnen på Femöre. Badhusvikens gästhamn knyter ihop centrum, gästhamnen och stenviksområdet. Läget gör det enkelt för besökare att hitta hit. Sommartid går det turbåtar från hamnen. Fiskehamnen erbjuder skärgårdsmiljö, mat och boende, stugor och plats för husbilar. Båda gästhamnarna ger känslan av en välkomnade plats.

Källa: Tillväxtverket, Fakta om svensk turism 2016

Metod för framtagandet av planen

Utgångspunkter för framtagandet av planen har tagits fram i samråd med aktörer inom besöksnäringen, tjänstemän, politiker och allmänheten. En nulägesanalys har gjorts under 2016 och 2017 där nyckelpersoner bjudits in för att genomföra en SWOT-analys av Oxelösund. Cirka 25 personer från företag, föreningar, tjänstemän och politiker verksamma i Oxelösund eller med koppling till turistutveckling har funnits med under arbetets gång.

Under 2017 har workshops genomförts tillsammans med STUA (Sörmlands turistutveckling) samt tjänstemän och politiker i Oxelösund för ytterligare analys av Oxelösund. Nyckelpersoner i kommunen bjöds in för att informera om andra pågående processer i kommunen. Detta för att få förståelse samt att hitta gemensamma nämnare som inbjuder till samarbete. Fokus låg på framtidsvisioner och möjligheter. Under dessa tillfällen fanns 3 representanter från STUA, 6 tjänstemän och 1 politiker på plats.

Sedan 2006 har gästundersökningar genomförts för att få in besökarens svar på frågor som exempelvis varför de rest till Oxelösund, samt vad de förknippar med staden och om de kan rekommendera andra att besöka Oxelösund. Undersökningen har visat att 86 % gärna rekommenderar Oxelösunds till andra samt att den största anledningen till besöket har varit sol, bad och sevärdheter. Det Oxelösunds förknippas med i hög grad är hav och skärgård.

Även allmänheten har fått tycka till och ge idéer på framtidsutveckling genom utställningen "Ge din bild av Oxelösund" som genomfördes på Koordinaten under våren 2017. Utställningen gjordes i samarbete med Oxelösund kommuns kulturkoordinator då det parallellt pågick ett arbete med att ta fram en kulturplan.

Syfte

En planläggning av Oxelösunds potential gällande det turistiska utbudet behövs för att vi ska samla våra resurser och nå bästa resultat. Syftet med besöksnärringsplanen är att beskriva hur aktörer och kommunen tillsammans ska arbeta för att bli mer framgångsrika. Planen vänder sig i huvudsak till besöksnäringen som helhet, det vill säga företag, föreningar och kommunen. Den ger en samlad inriktning för arbetet med att utveckla besöksnäringen och ska vara vägledande för nya satsningar och prioriteringar. För att branschen ska utvecklas som helhet måste varje aktör arbeta och utvecklas affärsmässigt. Det är viktigt att strategiska val och ambitioner delas av näringslivet och offentliga aktörer. Planen omfattar strategier för att ge en tydlig bild över vad Oxelösund bör lägga sina resurser på. Planen ska fungera som en "affärsplan" tillsammans med handlingsprogrammet.

Mål och riktlinjer

Övergripande mål:

- öka den totala turismomsättningen
- få fler besökare som stannar längre
- besökarna tar större del av det utbud som Oxelösund erbjuder
- ett positivt företagsklimat
- fler turistiska erbjudanden
- större närvaro i digitala och sociala kanaler

För att nå vårt mål, måste vi arbeta och samverka tillsammans med besöksnäringen i Oxelösunds kommun, öka samarbetet med Nyköping och övriga regioner. Resultatet kommer bli en ökad kännedom om oss själva och varandra, vilket också skapar ett större ambassadörskap.

Strategier för att utveckla turismen i Oxelösund

Ta tillvara på tillgångar i kommunen såsom

- Havet, skärgården och naturen
- Industrikänslan i staden
- Oxelösunds lägesposition i Sverige
- Eldsjälar och profiler

Öka den digitala närvaron genom

- Stöd och utbildningar i digitala kanaler för aktörer
- Arbeta aktivt med att utveckla kommunens egna digitala kanaler

Hållbara samarbetsprojekt med regionen såsom

- Leaderprojektet "Outdoor weekend" tillsammans med Nyköping, och Trosa, skapar fler produkter och förlänger säsongen
- Ökat samarbete med Nyköping turism
- Fortsatt deltagande i regionala nätverk tillsammans med andra sörmländska kommuner samt STUA
- Medverkan i nätverket "E4 och kustsamarbete" från Södertälje-Söderköping
 - Samarbete kring Inga Lindström
 - Cykelturism

Följa trender för att hjälpa näringen att utvecklas i rätt riktning

- Omvärldsspaning
- Utbildningar
- Konferenser
- Studieresor

Vårda företagsklimatet med befintliga besöksnäringens företag genom att

- Genomföra företagsbesök
- Finnas tillgängliga för att bolla idéer och tipsa om samverkanspartners
- Bjuda in till nätverksträffar 2 gånger per år
- Erbjud relevanta utbildningar

Tillmötesgå entreprenörer som vill driva verksamhet inom besöksnäringen i Oxelösund genom att

- Förenkla processer
- En väg in
- Finnas tillgänglig

Kommunens gemensamma ansvar

- Ansvara för att orten ska vara visuellt attraktiv genom gestaltning, bemötande och att det är rent och snyggt
- Omvärldsbevaka

Genomförande

Till planen finns ett internt dokument knutet, "Handlingsprogram för utvecklingen av besöksnäringen i Oxelösund", där organisationsform och ett antal projekt specificerats. Dessa är relaterade till planens strategier. Handlingsprogrammet är ett levande dokument, som uppdateras löpande. Planen följer även Oxelösunds översiktsplan 2030.

Tabeller för att följa utveckling

Digitala och sociala medier

Digitala medier är en faktor som är väldigt viktigt att jobba vidare med. Idag förväntas besökarna kunna söka information på internet och även kunna boka sin upplevelse i förväg. Att de som verkar i Oxelösund har förståelse för detta är väldigt betydelsefullt och det är viktigt att vi hjälps åt att dela den kunskap som finns gällande hur man på bästa sätt "slår sig fram på nätet".

Visit Oxelösund	2016	2017	
Visitoxelosund.se (besökare)	32 183	37 344	
Facebook (följare)	1314	1661	
Facebook (räckvidd)	310 036	507 103	
Instagram (följare)	250	520	

Enkätundersökning

För att följa hur våra aktörer upplever samarbetet med kommunen genomförs varje år en enkätundersökning. Enkäten skickades till cirka 25 företag/föreningar i Oxelösund.

Samarbete med näringen	2016	2017	
Samverkan mellan turismverksamheten på Oxelösunds kommun och aktör (skala 1–5)	3,6 (15 svar)	4,57 (14 svar)	

Profilbärare

Profilbärare innebär de företeelser, produkter eller resmål som idag gestaltar fokus på ett bra sätt, och kan användas för att sälja in Oxelösunds övriga utbud. En profilbärare ska skapa lyskraft och fungera som motor i paketeringen tillsammans med andra aktörer. Därför behöver profilbärarna ha en stark nationell och/eller internationell dragningskraft i sitt varumärke. Tanken är att profilbärarna ska bygga bilden i omvärlden och stärka det gemensamma varumärket. De speglar och levererar Oxelösunds kärnvärden. Profilbärarna är inte nödvändigtvis det som drar flest besökare utan ska främst skapa publicitet och intresse. Profilbärarna ska också hjälpa till att lyfta fram det mindre kända upplevelsena. Kombinationen av platsen, våra profilbärare och budskap som gör oss unika.

Utveckling besöksmål	2016	2017	
Boda Borg	➔	➔	
Skärgårdsvåfflan	➔	➔	
Femörefortet	➔	➔	
Jogersö Camping	➔	➔	

Vad är viktigt?

1. Destinationsutveckling

Oxelösund behöver satsa på destinationsutveckling för att skapa attraktionskraft. Då vi är en liten kommun behöver vi samla våra resurser för att skapa tyngd. Kontakten mellan förvaltningarna behöver bli tätare för att vi ska lyckas samarbeta och få förståelse för varandras arbete för att utveckla Oxelösund på bästa sätt. Vi behöver satsa mer på marknadsföring för att sätta Oxelösund på kartan samt marknadsföra vårt utbud.

2. Trender

Vi behöver följa med i trender och ha kunskap om hur vi reser idag för att veta hur vi ska marknadsföra oss för att nå ut på bästa sätt. En viktig del i att utveckla Oxelösund som besöksmål är att ta tillvara på kulturen. Besökarna vill uppleva det som är genuint och äkta och här har Oxelösund goda möjligheter att utveckla sitt utbud. Vi behöver ta tillvara på skärgårdsmiljön och göra det möjligt för besökare att uppleva den i högre grad. Måltidsturism är en trend som ökar och ofta i kombination med naturupplevelser och bekvämt boende. Oxelösund har möjlighet att ta en god position med vårt natursköna läge och attraktiva dragplåster med flera duktiga krögare.

Oxelösunds evenemang är något som måste marknadsföras i högre grad. Staden har mycket att erbjuda med i många fall ett fåtal besökare. Detta kan förhoppningsvis lösas med hjälp av en mer slagkraftig marknadsföring. Evenemang är viktiga att satsa på för att generera reseströmmar och ett bra sätt att locka besökare utanför högsäsongen. Det kan vara allt från idrotsevenemang till musikkonserter. Evenemangen får gärna vara platsunika för att skapa större attraktionskraft.

3. Digitalisering

Digitalisering är en annan faktor som är väldigt viktigt att jobba vidare med. Idag förväntas besökarna kunna söka information på internet och även kunna boka sin upplevelse i förväg. Att de som verkar i Oxelösund har förståelse för detta är väldigt betydelsefullt och det är viktigt att vi hjälps åt att dela den kunskap som finns gällande hur man på bästa sätt "slår sig fram på nätet".

4. Sociala medier

För att nå ut till besökare och rätt målgrupp måste vi vara aktiva och finnas på Sociala medier. Fler hittar information via olika sociala kanaler och vikten av hög aktivitet är stor. Oxelösund bör finnas och synas där besökarna är.

Framtiden är ljus...

Möjligheter inom en snar framtid

- ✓ Idrottsturism – nytt lägerboende ger nya möjligheter
- ✓ Upprustning av Oxelösunds Gästhamnen
- ✓ Näckrosleden på ingång – utveckla cykelturismen
- ✓ Jagersö Camping snart 4-stjärnig
- ✓ Fiskehamnens möjligheter med ny rökeriverksamhet - "Fiskets dag"
- ✓ Jubileum, Oxelösund 70 år 2020
- ✓ Fler boendeanläggningar, nytt hotell i centrum
- ✓ Satsa mer på husbilsturism
- ✓ Temapaketering med Inga Lindström som profil för att nå den tyska marknaden
- ✓ Lyfta fram stålet och industrin- koppla det till besöksnäringen

BAKGRUND

Varför ska man besöka Oxelösund?

För att nå målet att öka den totala turismomsättningen tar vi hjälp av Oxelösunds USP det vill säga Unique Selling Point, vad som är unikt med Oxelösund. Under arbetet med att ta fram Oxelösunds platsvarumärket identifierades 4 värdeord som speglar stadens identitet, **läget, havet, industrin och människorna**. Det som är viktigt för ortsbor är också det som attraherar besökare och kan därför användas i arbetet för att ta fram en plan för besöksnäringen.

Läget - skapar möjligheter

Oxelösund har ett attraktivt läge med närhet till både natur och skärgård samt flera större städer inom en radie av 120 km. Kommunikationerna är goda med motorväg till Nyköping och E4:an vidare mot Stockholm och Norrköping. Tågförbindelserna från grannstaden Nyköping blir allt bättre och inom några år förväntas resandet till regionen öka avsevärt då Ostlänken färdigställs med en restid på cirka 40 minuter mellan Nyköping och Stockholm. Att Sveriges fjärde största flygplats Stockholm Skavsta ligger endast 20 minuter bort tillgängliggör även för internationell turism. Med ett strategiskt läge och goda kommunikationer tar Oxelösund lätt del av omvärldens utbud av service, tjänster och upplevelser samt gör staden tillgänglig för besökare.

Havet - Skapar upplevelser

Oxelösund erbjuder en fantastisk skärgårdsmiljö. Det unika med Oxelösund är att 85 procent gränsar till havet vilket innebär att i princip alla upplevelser blir havsnära. Det är lika lätt att ta sig ut på havet med egen båt eller via turbåt. Det erbjuds badturer som låter besökaren komma ut och uppleva havet och Oxelösunds skärgård. Skärgården ger stora möjligheter att utveckla attraktiva produkter för besökare så som övernattningsmöjligheter och matupplevelser kopplade till havet.

Industrin - skapar kontraster

I Oxelösund finns en av Sveriges största djuphamnar vilket inbjuder till kontrastrika upplevelser. Här kan besökare se möten mellan gigantiska lastfartyg och kryssande segelbåtar. De stora kranarna i hamnen vetter ut mot havet där horisonten påminner om oändliga möjligheter. Här finns också SSAB, länets största privata arbetsgivare som är världsledande inom stålindustrin. Detta skapar möjlighet att ta en position med stålet i fokus och skapa en unik kontrast mellan skärgård och stål.

Människorna - skapar möten

Med människorna i fokus skapas förutsättningar för ett värdskap med ett öppet och varmt bemötande. Det goda värdskapet kan utvecklas inom flera områden. Utvecklingen kan innebära ett ökat utbud av upplevelser och att säkerställa att det som erbjuds håller hög kvalitet. Oxelösund ska vara en attraktiv, öppen och gästvänlig destination.

Dokument som styr

I framtagande av besöksnäringensplanen har hänsyn tagits till ett flertal styrande dokument.

Oxelösund kommuns vision

I Oxelösund har vi mod och framtidstro. Med stolthet över vår ort och med öppenhet för omvärlden och nya idéer väljer vi vägar för positiv utveckling och tillväxt. Livet i Oxelösund präglas av havet och skärgården med ett varierat, attraktivt boende. Vi mår bra och upplever god livskvalitet med den lilla stadens fördelar och närhet till omvärldens rika utbud. Oxelösund ingår i ett regionalt näringsliv som är starkt, nyfiket och mångsidigt. Vi värnar om hög kompetens, öppet företagsklimat och god service.

Oxelösunds näringslivsprogram

Näringslivsprogrammet i Oxelösund går ut på att arbeta löpande med kommunens service, både genom personligt bemötande och på digitala plattformar. Ett ökat samarbete mellan företagen och en löpande dialog sker mellan näringslivsansvarig och företagen. Oxelösunds kommun arbetar för ett ökat intresse för nyföretagande.

Näringslivsprogrammet är ett politiskt beslutat dokument som ligger fast med en kompletterande handlingsplan som kan ändras löpande.

Oxelösunds platsvarumärke

Oxelösunds platsvarumärke har tillkommit för att förstärka Oxelösunds profil. Arbetet har lett fram till att fyra kärnvärden lyfts fram ytterligare för att förstärka stadens identitet, människor, havet, industrin och läget. Arbetet med platsvarumärket ska hjälpa till att påverka bilden av Oxelösund internt samt i en framtid även som resmål. Bilden av Oxelösund skapas inte enbart av vad vi säger och kommunicerar, utan först och främst av vad vi gör och levererar. Det är på plats i Oxelösund som vi bäst kan förmedla vår identitet. Oxelösunds lokalbor fungerar som ambassadörer för staden.

Sörmlands strategi för en hållbar besöksnäring

Sörmlands strategi för en hållbar besöksnäring som utgår från den nationella strategin för svensk besöksnäring har varit vägledande i arbetet med Oxelösunds arbete. I Sörmlands strategi presenteras sex huvudstrategier.

Utvecklar tillgängliga destinationer med hög attraktionskraft.

Påskyndar utvecklingen av näringen genom finansiering och kapital.

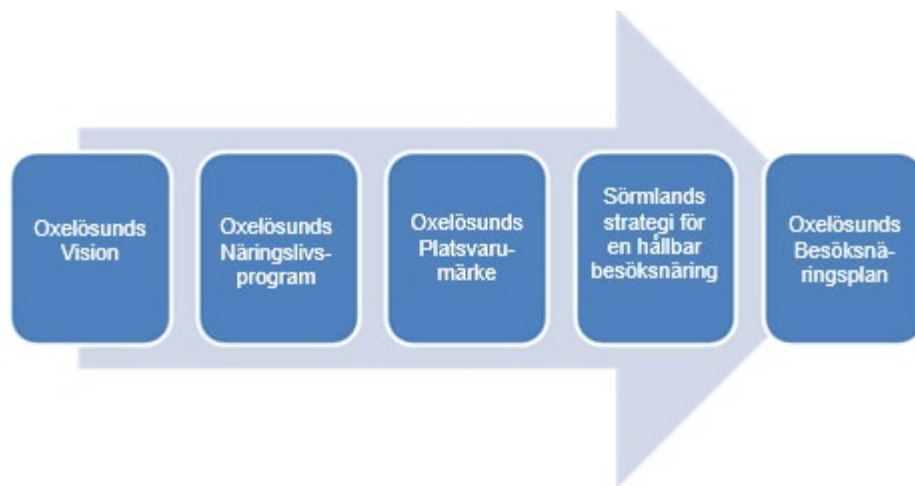
Ökar samverkan mellan privat näring och offentlig sektor.

Attraherar besökare.

Vidareutvecklar entreprenörskap, företagande och kompetens.

Arbetar för en hållbar besöksnäring.

Besöksnäringensplanen samspelar även med Oxelösunds näringslivsprogram samt platsvarumärke. Oxelösunds vision ligger som grund i framtagandet.

Datum
2023-12-27

Dnr
KS.2023.237

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Niklas Thelin
0155- 381 22
niklas.telin@oxelosund.se

Kommunstyrelsen

Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap 2023-2027

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Styrdokument för Oxelösund kommuns arbete med krisberedskap 2023-2027 fastställs

2. Sammanfattning

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i en överenskommelse om kommunernas krisberedskap reglerat kommunernas ersättning för de uppgifter kommunerna har enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Enligt överenskommelsen ska kommunen, bland annat, ta fram ett styrdokument för sitt arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till styrdokument som svarar mot överenskommelsens krav.

Förslaget styrdokument redogör för:

- Utgångspunkter och övergripande inriktning för kommunens arbete med krisberedskap
- Den övergripande styrningen av arbetet med krisberedskap
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- Kommunens planering avseende krisberedskap inom olika områden

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att styrdokumentet fastställs.

Henny Larsson
Tf kommunchef

Niklas Thelin
kanslichef/säkerhetsstrateg

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2023-12-27

Förslag till styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap 2023-2027

Beslut till:

kanslichef/säkerhetsstrateg (För åtgärd)

Länsstyrelsen Södermanland (För kännedom)

Styrdokument för Oxelösund kommuns arbete med krisberedskap 2023-2027

Dokumenttyp Kommunal plan	Fastställd av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2024-02-07	Reviderat
Dokumentansvarig Kommunstyrelseförvaltningen, Säkerhetsstrateg	Förvaring Castor	Dnr KS.2023.237	
Dokumentinformation Kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap perioden 2023-2027			

Datum
2024-02-07

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syfte	3
2. Utgångspunkter för kommunens krisberedskap	3
2.1 Nationella mål för samhällets säkerhet	4
2.2 Lag om åtgärder inför och vid extraordinära händelser	4
2.3 Överenskommelse om kommunernas krisberedskap	4
2.4 Regional samordning och inriktning	4
2.5 Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	4
3. Inriktning för kommunens arbete med krisberedskap	5
4. Styrning och ledning	6
5. Geografisk områdesansvar	7
6. Kommunens planering för 2023-2027	7

Datum
2024-02-07

1. Inledning

Sveriges kommuner och Regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i en överenskommelse¹ om kommunernas krisberedskap reglerat kommunernas ersättning för de uppgifter kommunerna har enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Enligt överenskommelsen ska kommunen, bland annat, ta fram ett styrdokument för sitt arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

1.1 Syfte

Föreliggande dokument avser att svara upp mot kraven i överenskommelsen. Syftet är att redogöra för:

- Utgångspunkter och övergripande inriktning för kommunens arbete med krisberedskap
- Den övergripande styrningen av arbetet med krisberedskap i kommunens förvaltningar och bolag
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- Kommunens planering avseende krisberedskap inom olika områden

2. Utgångspunkter för kommunens krisberedskap

Det finns ett antal nationella, regionala och lokala styrdokument som kommunen förhåller sig till och som gemensamt anger utgångspunkter för kommunens arbete med krisberedskap.

- Samhället skyddsvärden (nationella mål)
- Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjs beredskap (LEH)
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (den så kallade kommunöverenskommelsen)¹
- Strategi med tillhörande målbild för Regional samordning och inriktning av krishantering och räddningstjänst i Södermanlands län (RSI)
- Kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

¹ Förlängd och justerad Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022
Diariennr SKR 2022-00754

Datum
2024-02-07

2.1 Nationella mål för samhällets säkerhet

Regering och riksdag har fastställt ett antal nationella och övergripande mål i form av skyddsvärden för samhällets säkerhet som sammantaget är det som de olika aktörerna i krisberedskapssystemet har i uppgift att värna och skydda:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

2.2 Lag om åtgärder inför och vid extraordinära händelser

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) är den lag som reglerar kommunens ansvar, mandat och uppgifter. Lagen syftar till att kommuner ska reducera sårbarheter i sin verksamhet och ha god förmåga att hantera krissituationer.

2.3 Överenskommelse om kommunernas krisberedskap

Den så kallade kommunöverenskommelsen preciserar ett antal konkreta uppgifter som kommunen ska arbeta med. Uppgifterna (ur LEH 2 kap) delas in i:

- Risk- och sårbarhetsanalys
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Rapportering

2.4 Regional samordning och inriktning

Länsstyrelsen Södermanland, länets kommuner, Region Sörmland, Försvarsmakten och Polismyndigheten har ingått en överenskommelse om en regional strategi för bland annat krisberedskap. I en tillhörande målbild preciserar aktörerna vad som ska uppnås.

I ett förslag till målbild för 2023 anges att länets krisberedskapsaktörer ska kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet och krisleda i samverkan under tre månader vid svåra samhällsstörningar.

2.5 Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

I Risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) identifieras risker och sårbarheter i kommunens samhällsviktiga verksamheter samt i kommunens geografiska område kopplat till samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Kommunens RSA är ett centralt verktyg och riktningvisare för arbetet med krisberedskap eftersom de förbättringsområden som identifierats ligger till grund för åtgärder inom krisberedskapsområdet de närmaste åren.

Datum
2024-02-07

Identifiering av risker, sårbarheter och förbättringsåtgärder

Kommunen arbetar för att identifiera förbättringsåtgärder har genomförts av representanter från kommunledning samt kommunens förvaltningar och bolag.

I sammanfattning¹ har arbetet omfattat:

- Identifiering av samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område
- Identifiering av kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet
- Identifiering och värdering av risker och konsekvenser
- Vilka åtgärder som är lämpliga och vem som har ansvar för att genomföra dessa

3. Inriktning för kommunens arbete med krisberedskap

Krisberedskapen i Sverige bygger på att samhällets aktörer inom ramen för sin ordinarie verksamhet arbetar för att förebygga, och för att utveckla förmåga att hantera, olika former av samhällsstörningar.

Det innebär att det vid en samhällsstörning inte finns någon separat aktör som hanterar händelsen. Grunden är att ordinarie samhälls- och organisationsstrukturer även gäller vid kriser.

Tre grundläggande principer för samhällets krishantering reglerar kommunorganisationens uppdrag vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Ansvarsprincipen

Den som ansvarar för en verksamhet under ett normalläge ska även ha ansvaret under en krissituation. Det innebär att samma personer ansvarar för sin verksamhet såväl innan och under som efter att en kris har inträffat.

Likhetsprincipen

Verksamheten ska så långt som möjligt vara organiserad på samma sätt under en krissituation som i ett normalläge. Det innebär att inga större förändringar i arbetsätt och personalsammansättning bör ske i händelse av en kris.

Närhetsprincipen

En krissituation ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga. Krisberedskap handlar därmed om en *förmåga* som ska tillskapas av varje ansvarig aktör i den dagliga verksamheten.

Ansvaret för krisberedskapen omfattar hela kommunens geografiska område. Det gäller i synnerhet samverkan med externa aktörer (se vidare avsnitt 5 nedan).

¹ Arbetet beskrivs mer utförligt i kommunens Risk- och sårbarhetsanalys.
Dnr KS.2023.191

Datum
2024-02-07

Den *sammantagna inriktningen* för kommunens arbete med krisberedskap och för hanteringen av samhällsstörningar är därmed att;

- Verksamhetsansvar inte ändras vid en samhällsstörning. Den som ansvarar för en verksamhet under normala omständigheter har motsvarande ansvar vid en samhällsstörning.
- Under en kris eller störning ska kommunens ordinarie verksamheter fortsätta att bedrivas så likt vardagens som möjligt.
- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunen möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.

4. Styrning och ledning

Av denna övergripande inriktning följer att det förberedande krisberedskapsarbetet hanteras av den ordinarie kommunorganisationen, där de beskrivna utgångspunkterna (avsnitt 2) bildar ram för arbetet. Särskilt styrande blir de åtgärder, med ansvarsfördelning, som kommunchefen har fastställt i kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Av den övergripande inriktningen följer också att kommunens agerande under en pågående kris eller samhällsstörning kommer att ta sin utgångspunkt i befintlig kommunorganisation.

För att säkerställa en tydlig inriktning, ledning och uthållighet i arbetet med krisen kan emellertid organisationen komma att anpassas genom att delar av, eller hela, kommunens krisledningsorganisation aktiveras. Detta sker när en händelse bedöms som extraordinär eller bedöms kunna utvecklas till extraordinär.

Med extraordinär händelse avses;

- en händelse som avviker från det normala,
- innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och
- kräver skyndsamma insatser av kommunen

Det kan till exempel handla om händelser av sådan omfattning eller karaktär att den överskrider enskilda förvaltningars/bolags förmåga, alternativt drabbar flera förvaltningar/bolag.

Arbetet vid eller inför en extraordinär händelse under en sådan händelse beskrivs i kommunen krisledningsplan² som redogör för;

- hur kommunen organiserar sig under extraordinära händelser
- hur kommunens organisation för krisledning bedriver samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser

² Krisledningsplan för Oxelösunds kommun, Dnr KS.2023.103

Datum
2024-02-07

5. Geografisk områdesansvar

Kommunen har ett särskilt ansvar för krisberedskapen inom sitt geografiska område. För att möta upp detta ansvar är kommunen sammankallade för ett nätverk med aktörer som bedöms som viktiga samverkanspartners inför och vid extraordinära händelser.

Nätverket benämns OXSÄK och består av representanter för Oxelösund kommuns ledning och bolag, räddningstjänst, Oxelösunds hamn, SSAB, Polismyndigheten, Kustbevakningen samt region Sörmland. Syftet med nätverket är att;

- De representerade aktörerna ska kunna samverka och uppnå samordning i planerings- och förberedelsearbetet före en eventuell extraordinär händelse
- De krishanteringsåtgärder som vidtas av de olika aktörerna under en sådan händelse samordnas
- Informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas av aktörerna

6. Kommunens planering 2023-2027

Den övergripande inriktningen för kommunens agerande vid en kris eller störning är att den ordinarie verksamheten ska fortsätta att bedrivas så likt vardagens som möjligt.

Detta ska möjliggöras genom att kommunen uppnår en grundläggande redundans och robusthet i samhällsviktig verksamhet och i övrigt verkar för att uppnå de mål, krav och utgångspunkter som anges i nationella, regionala och lokala styrdokument.

Den närmare planeringen av åtgärder redovisas i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA).

Kommunens RSA innehåller beskrivningar av bedömda risker och sårbarheter. Delar av RSA:n är därför belagd med sekretess. Här redogörs därför inte närmare för kommunens planerade åtgärder.

Datum
2023-12-28

Dnr
KS.2023.205

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Patric Landin

Kommunstyrelsen

Utvärdering av målstyrning och roller som helhet 2023

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige
Redovisningen godkänns.

2. Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2012 Policy för målstyrning och roller i Oxelösunds kommun (2012-02-15, § 13). Hur policyn efterlevs ska följas upp en gång per år av samtliga nämnder, förvaltningar och i samverkan med fackliga organisationer. Utvärdering av policyn görs enligt en kommungemensam rutin. Resultat från nämndutvärderingar ska redovisas i sin helhet för hela kommunen till kommunfullmäktige.

Med utgångspunkt i nämnders och underliggande utvärderingar bedömer KS att policyn i stort sett fungerar som avsett i hela organisationen. Det vill säga att den ger goda förutsättningar för ett effektivt och förtroendefullt samarbete mellan politiker och tjänstemän och fackliga organisationer.

Med hjälp av utvärderingsresultat från nämnder är det inte möjligt att identifiera gemensamma förbättringsområden för hela kommunen. Jämfört med föregående års utvärdering är detta en förbättring som delvis kan förklaras av utbildningar av förtroendevalda i samband med ny mandatperiod. Policyn bedöms fortfarande som relevant och aktuell och behöver därför inte revideras. Upplevda utmaningar kring policyn bör i huvudsak hanteras på berörda nämnds- och förvaltningsnivåer.

Kommunstyrelsen föreslås fastställa Kommunstyrelsens förslag till beslut enligt sammanfattning i denna tjänsteskrivelse

3. Ärendet

3.1 Bakgrund

Kommunfullmäktige antog 2012 Policy för målstyrning och roller i Oxelösunds kommun (2012-02-15, § 13. Reviderad 2013-04-03, § 26). Hur policyn efterlevs ska följas upp och utvärderas en gång per år av samtliga nämnder, förvaltningar och samverkan med fackliga organisationer.

Nämndutvärdering av policyn görs enligt en kommungemensam rutin där följande frågor diskuteras och utvärderas:

- Är policyn känd för nämndes ledamöter?

Datum

2023-12-28

KS.2023.205

- Är policydokumentet ett inslag i utbildningen av nämnder inför ny mandatperiod?
- Ingår policyn i introduktionen av ledamöter som är nya under pågående mandatperiod?
- Är spelreglerna tydliga och klara för samarbetet mellan förtroendevalda och anställda?
- Efterlevs spelreglerna avseende de olika rollerna och arbetsuppgifterna?

3.2 Utvärderingar

En kortfattad sammanfattning av nämndernas utvärderingsresultat presenteras nedan.

Kommunstyrelsen (2023-10-25, KS.2023.204)

Kommunstyrelsen genomförde vid sammanträdet den 4 oktober en utvärdering av Policy för målstyrning och roller. Enligt utvärderingen görs bedömningen:

- Att policyn är känd av Kommunstyrelsen och nämndens ledamöter.
- Att utbildning av förtroendevalda inför nya mandatperiod inkluderade Policy för Målstyrning och roller i Oxelösunds kommun.
- Att det bland gruppledarna inom de politiska partierna finns upparbetade rutiner för utbildning av nya ledamöter under pågående mandatperiod.
- Att spelreglerna i policyn för samarbetet och samspelet mellan förtroendevalda och anställda är tydliga och klara.
- Att spelreglerna i policyn för roll- och ansvarsfördelning mellan förtroendevalda och anställda efterlevs.

Vid utvärderingen konstateras att Policyn fortfarande är relevant och aktuell samt att kommunens syn på facklig samverkan kvarstår.

Från KSF redovisas att fackliga parter och arbetsgivaren är eniga i att samarbetet fungerar i enlighet med policy. Vision lyfter att det är en öppen dialog och att information kommer i rätt skede och upplever sig ha möjlighet att vara med och påverka. Sveriges Lärare lyfter att kommunikationen gör att det fungerar väl mellan arbetsgivare och fackförbund. Fackliga parter ser att det är en fördel att vi har nära tillvarandra och att det finns möjlighet till dialog mellan möten. De fackliga parterna lyfter att det är bra att samverkan utökats med representanter från fler fackförbund men också att det är olyckligt att Kommunal lämnat samverkansavtalet.

Vård- och omsorgsnämnden (2022-12-01, VON.2023.51)

På vård- och omsorgsnämndens sammanträde den 21 november diskuterades målstyrning och roller. Samtliga närvarande känner till policyn. Information ges genom gruppledare samt nämndens ordförande. Utbildning ges vid uppstart av ny mandatperiod. Det är gruppledares ansvar att säkerställa att nya ledamöter och ersättare som kommer in under pågående mandatperiod får kännedom om policyn. Spelreglerna upplevs tydliga, skrivningen är bra men det kan vara svårt att helt undvika missförstånd. En diskussion förs gällande att det ändå är en politiskt styrd verksamhet och det ingår omfattande kontakter med allmänheten, vilket är ett stort ansvar. Man upplever att man i möjligaste mån håller sig till spelreglerna. Medarbetare kan bli osäkra om politiker kommer ut i verksamheten

Datum
2023-12-28

KS.2023.205

utan att ha informerat ansvarig chef om detta i förväg. Det är viktigt att informera, det handlar om säkerhet, respekt och sekretess. Kontaktvägarna enligt policyn ska hållas.

Den övergripande uppfattningen om policyn är att den efterlevs.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (202-12-12, MSN.2023.33)

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden konstaterar vid sitt sammanträde att policyn är känd för nämndens ledamöter. Spelreglerna är tydliga och klara och efterlevs i huvudsak.

I nämndens diskussionsunderlag konstaterar Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen att policydokumentet är i behov av en översyn och modernisering.

Kultur- och fritidsnämnden (2023-12-11, KFN.2023.42)

Enligt sammanträdesprotokoll är policyn känd för nämndens ledamöter och spelreglerna är tydliga, klara och efterlevs. Nämnden ser inte att några förbättringar krävs.

Utbildningsnämnden (2023-11-13, UN 2023.39)

Utbildningsnämnden genomförde utvärdering vid sammanträde den 18 september 2023. Utvärdering slår fast att policyn är känd för nämndens ledamöter. Inför ny mandatperiod är policydokumentet ett inslag i utbildningen. Policyn ingår i introduktion av nya ledamöter. Spelreglerna är tydliga. Spelreglerna för målstyrning och roller mellan förtroendevalda och tjänstepersoner efterlevs.

4. Kommunstyrelseförvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att policyn för målstyrning och roller i stort sett fungerar som avsett; det vill säga att policyn ger förutsättningar för ett effektivt och förtroendefullt samarbete mellan politiker, tjänstemän och fackliga organisationer.

Med hjälp av utvärderingsresultat från nämnder är det inte möjligt att identifiera gemensamma förbättringsområden för hela kommunen. Jämfört med föregående års utvärdering är detta en förbättring som delvis kan förklaras av utbildningar av förtroendevalda i samband med ny mandatperiod.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att upplevda utmaningar kring policyn i huvudsak bör hanteras på berörda nämnds- och förvaltningsnivåer. Kommunstyrelseförvaltningen ser därför inget påkallat behov av att lyfta policyn förbättringsåtgärder till en kommunövergripande nivå.

Beslutsunderlag

Datum
2023-12-28

KS.2023.205

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen 2023-01-XX

Henny Larsson
T.f. Kommunchef

Patric Landin
kommunstrateg

Beslut till:

Kommunstrateg (FK)
Kultur- och fritidsnämnden (FK)
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (FK)
Utbildningsnämnden (FK)
Vård- och omsorgsnämnden (FK)
Fackliga organisationer (FK)

Policy för målstyrning och roller i Oxelösunds kommun

Fastställd av kommunfullmäktige 2012-02-15, § 13

Reviderad av kommunfullmäktige 2013-04-03, § 26

Inledning

En grundläggande förutsättning för ett effektivt och förtroendefullt samarbete mellan politiker och tjänstemän i Oxelösunds kommun är att det finns tydliga och klara spelregler för respektive grupper. Föreliggande policydokument beskriver rollerna för politiker och tjänstemän. Även kommunens syn på decentralisering och på samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer tydliggörs i dokumentet.

All verksamhet i Oxelösunds kommun ska genomsyras av detta policydokument. Varje nämnd och styrelse ska ha kunskap om innebörden i dokumentet. Samtliga anställda ska få information om innebörden av målstyrning och förutsättningarna för decentralisering. Nyanställda och nya politiker ska i sin introduktion få kunskap om detta policydokument. Vid ny mandatperiod får samtliga nämnder och kommunstyrelsen utbildning om styrande dokument och då är Målstyrning och roller i Oxelösund ett viktigt inslag.

Policydokumentets efterlevnad ska följas upp kontinuerligt och en årlig utvärdering ska ske på nämnds- och kommunstyrelsenivå. Kommunstyrelsen ansvarar för att en redogörelse av utvärderingen årligen lämnas till kommunfullmäktige.

Spelregler för förtroendevalda

De förtroendevaldas främsta uppgift är att i dialog med kommuninvånarna formulera en vision för Oxelösunds framtid och att se och utveckla kommunens möjligheter i den omvärld vi lever i.

De förtroendevalda styr genom att ange mål och resursramar och genom att följa upp och värdera hur målen uppnås.

De förtroendevaldas uppgifter är:

- Att ha omfattande kontakter med allmänheten.
- Att se till helheten och behov av politisk samordning.
- Att formulera och besluta om målen, sätta ekonomiska ramar för den kommunala verksamheten samt vid behov omprioritera.
- Att sätta sig in i, följa upp och låta utvärdera verksamheten.
- Att föra dialog med tjänstemannaorganisationen.

De förtroendevalda ska verka genom kommunchef/förvaltningschef och inte agera operativt i verksamheterna.

Spelregler för anställda

De anställdas främsta uppgift är att organisera verksamheten med fokus på kvalitet, kundnytta och långsiktighet. De ska ha frihet att inom ramen för mål och resurser besluta hur verksamheten ska bedrivas.

De anställdas uppgifter är:

- Att ge de förtroendevalda bästa möjliga administrativa service och beslutsunderlag.
- Att verka för att uppnå mål och verkställa de politiska beslut som fattas.
- Att löpande följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten samt kontinuerligt kommunicera resultaten till den politiska ledningen (nämnder, styrelser och kommunfullmäktige).

- Att genom ett serviceinriktat arbete skapa en positiv bild av kommunen och de kommunala verksamheterna.

De anställda ska agera lojalt mot fattade beslut och ska inte agera politiskt i sin yrkesroll.

Decentralisering

Decentraliseringen är ett av flera medel för att nå bättre resultat, kvalitativt och kvantitativt. Det är viktigt att de som har direktkontakt med kommuninvånarna har möjlighet att själva påverka sin egen verksamhetsutformning. Därför ska största möjliga ansvar och befogenheter förläggas så långt ut i organisationen som möjligt. Tilldelade resurser ska fritt få användas inom ramen för fastställd budget och mål. Friheten begränsas då enbart av ramen – de pengar man har till sitt förfogande. Först då får mål- och resultatstyrning en reell innebörd.

Enheternas självständighet mot förvaltningsledningen gäller under förutsättning att enheten:

- Verkar enligt kommunens policys.
- Fullgör sitt uppdrag och uppnår fastställda mål.
- Håller sig inom angivna budgetramar.
- Följer gällande lagar, avtal, regler och bestämmelser.
- Kontinuerligt informerar och samråder med personalen och med förvaltningsledningen.
- Samverkar med andra enheter, förvaltningar och intressenter.

Förvaltningsledningen ska ingripa i enheternas verksamhet vid:

- Bristande målpåfyllelse.
- Klagomål från användare och allmänhet.
- Allvarliga budgetöverskridanden.
- Oegentligheter eller brott mot gällande lagar, avtal, regler och bestämmelser.
- Bristande information och samråd med personal och med ledningen.
- Oklarheter, motsättningar eller brist på samverkan mellan enheterna.

Ledarskap

I det personalpolitiska programmet för Oxelösunds kommunkoncern finns en beskrivning av vad ledarskap och medarbetarskap innebär och vilka som är förutsättningarna för ett gott ledar- och medarbetarskap.

Samverkan med fackliga organisationer

Kommunen står för följande syn på facklig samverkan:

- Arbetsgivare och arbetstagares olika partsintressen ska behandlas korrekt och ses som en utvecklande möjlighet till dialog.
- Med ömsesidig respekt för varandra som parter kan vi gemensamt nå ett bra resultat.
- Förtroende skapas genom öppenhet i värderingar och information, i kontinuerlig dialog.
- De fackliga organisationerna är en tillgång i förändringsarbetet i den kommunala verksamheten.

Rutin för årlig utvärdering av målstyrning och roller

Dokumenttyp Rutin	Fastställd av Charlotte Johansson, kommunchef	Beslutsdatum 2014-05-23	Reviderat
Dokumentansvarig Lisa Sollenborn, kommunstrateg KSF	Förvaring Castor	Dnr KS.2011.184	
Dokumentinformation			

Kommunfullmäktige i Oxelösund antog vid sitt sammanträde 2012-02-15, § 13, Policy för Målstyrning och roller. Samtidigt beslutades:

”Kommunchefen får i uppdrag att utarbeta ett koncept för den årliga utvärdering som ska ske på nämnds- och kommunstyrelsenivå, samt fördela ansvaret för genomförande av detta.”

Policyn reviderades av kommunfullmäktige 2013-04-03, § 26.

Följande arbetsgång ska användas i nämnder och kommunstyrelsen. Utvärderingen ska göras årligen under hösten och behandlas av respektive nämnd senast vid sammanträdet i december. Ärendet ska ingå i nämndernas balanslistor.

1. Policydokumentet diskuteras i kommunchefens ledningsgrupper.
2. Policydokumentet diskuteras därefter i förvaltningschefernas ledningsgrupper.

Diskussionsfrågor, se bilaga 1. Minnesanteckningar ska föras.

3. Frågan om samarbetet med de fackliga organisationerna, se bilaga 1, ska även lyftas i respektive förvaltningschefs samverkansgrupp samt i Central samverkan.
4. Policydokumentet diskuteras och utvärderas i de olika nämnderna. Diskussionsfrågor, se bilaga 2. En sammanfattning av diskussionen i respektive ledningsgrupp ska ingå i nämndhandlingarna och föredras av förvaltningschefen som inledning till nämndens diskussioner.
5. En kortfattad sammanfattning av nämndens diskussioner ska, jämte eventuella beslut finnas i protokollet. Se bilaga 3.
6. En årlig återkoppling görs till kommunfullmäktige.

Ansvariga för att ovanstående utvärdering genomförs årligen är kommunchefen samt förvaltningscheferna.

Kommunstyrelsen ansvarar för den årliga åiterrapporteringen till kommunfullmäktige.

Bilaga 1 - Diskussionsfrågor i ledningsgruppen

Frågor att diskutera i kommunchefens och förvaltningschefernas ledningsgrupper. Diskussionsfrågorna kan kompletteras om det anses tillföra ytterligare synpunkter av värde för utvärderingen. Respektive förvaltningschef avgör tillsammans med sin ledningsgrupp på vilket sätt åsikter ska inhämtas från övrig personal.

Kännedom om Målsyrning och roller

- Hur bedömer ni medvetenheten om policyn i era verksamheter?
 - Ingår information om policydokumentet i introduktionen av nyanställda?

Spelregler för förtroendevalda och anställda

- Upplevs spelreglerna för samarbetet mellan förtroendevalda och anställda tydliga och klara?
- Efterlevs spelreglerna avseende de olika rollerna och arbetsuppgifterna?

Decentralisering

- Är största möjliga ansvar och befogenheter förlagt så långt ut i organisationen som möjligt?
 - Är enheterna självständiga gentemot förvaltningsledningen i enlighet med policyns förutsättningar?
 - Ingriper förvaltningsledningen i enheternas verksamhet vid brister i enlighet med policyn?

Samverkan med fackliga organisationer

- Fungerar samarbetet med de fackliga organisationerna i enlighet med policyn?

Bilaga 2 - Diskussionsfrågor i nämnden

Frågor att diskutera i respektive nämnd. Diskussionsfrågorna kan kompletteras om det anses tillföra ytterligare synpunkter av värde för utvärderingen.

- Är policyn känd för nämndens ledamöter?
 - Är policydokumentet ett inslag i utbildningen av nämnder inför ny mandatperiod?
 - Ingår policyn i introduktionen av ledamöter som är nya under pågående mandatperiod?
- Är spelreglerna tydliga och klara för samarbetet mellan förtroendevalda och anställda?
- Efterlevs spelreglerna avseende de olika rollerna och arbetsuppgifterna?

Bilaga 3 - Sammanfattning av diskussioner i X-nämnden vid utvärdering av målstyrning och roller

Är policyn känd för nämndens ledamöter?

Nuläge?

Förbättringsområden?

Är spelreglerna tydliga och klara för samarbetet mellan förtroendevalda och anställda?

Nuläge?

Förbättringsområden?

Efterlevs spelreglerna?

Nuläge?

Förbättringsområden?

Datum
2023-12-29

Dnr
KS.2024.12

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Richard Andersson

Kommunstyrelsen

Uppdrag att utreda LOV LoU avseende hemtjänst

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Rapporten "Förutsättningar att införa valfrihetssystem enligt LOV" godkänns.
2. Införa Valfrihetssystem enligt LOV i Hemtjänsten i Oxelösunds kommun.

2. Sammanfattning

Vård- och omsorgsförvaltningen har ombetts uttala sig angående förutsättningar inför ett eventuellt beslut om införande och tillämpning av lagen om valfrihet inom verksamheten. Primärt avses sådan tillämpning inom hemtjänstens verksamhetsområde. För att på erfarenhetsmässig grund bedöma vilka förutsättningar och färdigheter som berörda verksamheter inom den kommunala organisationen behöver besitta, har konsultföretaget Ensolution anlåtats för uppdraget att i särskild rapport belysa detta som helhet.

3. Ärendet

Vid införande och tillämpning av LOV inom verksamheten övergår delar av dagens anslagsfinansierade ersättningsmodeller till prestationsbaserade motsvarigheter där ersättningsnivåerna skall tillämpas lika oberoende av egen eller extern regi. Detta medför även att tyngdpunkten för planering och kontroll av den ekonomiska styrningen förflyttas från i dagsläget de utförande enheterna, till de beställande enheterna och biståndshandläggningen. Även frågor om uppföljning och kvalitetskontroll av utförare, externa såväl som de egna, behöver hanteras av den beställande enheten. Andra frågeställningar som kan förutses berör även den grundläggande budgeteringsprocessen, där en ramtilldelning för VON med ett prestationsbaserat inslag kan sägas ha likheter med den Barn och elevpeng som tillämpas inom utbildningsnämndens område, och vilken förändrad systematik detta skulle innebära. Ensolutions rapport belyser olika frågor och färdigheter som förvaltningen och även andra delar inom kommunens organisation behöver ha säkerställt eller tagit ställning till innan införande sker.

Beslutsunderlag:

Rapport - Förutsättningar för att införa valfrihetssystem enligt LOV; Ensolution.

Datum
2023-12-29

KS.2024.12

Richard Andersson
Upphandlingsansvarig

Henny Larsson
T.f Kommunchef

Beslut till:

Förvaltningschef VON (För återkoppling)
Kommunchef (För kännedom)
Upphandlingsansvarig (För kännedom)

Ensolution.

*Förutsättningar att införa
valfrihetssystem enligt LOV*

Oxelösund kommun

Oskar Lannerhjelm och Linus Olsson, Ensolution AB

E-post: oskar.lannerhjelm@ensolution.se

Version: 1.0

Datum: 2023-11-30

Ensolution.

Innehåll

Förutsättningar att införa valfrihetssystem enligt LOV	0
Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Bakgrund till uppdraget	3
Uppdrag och syfte.....	3
Sammanfattning	3
Förutsättningar att införa valfrihetssystem enligt LOV	4
Regelverk inom LOV-systemet	4
Avtgränsning av vad som ingår i valfrihetssystemet	4
Geografisk avgränsning.....	4
Tak för antal brukare eller timmar.....	5
Möjlighet att välja att enbart utföra serviceinsatser	5
Ickevalsbrukare.....	5
Tilläggstjänster	5
Systemkrav på utföraren.....	5
Kompetenskrav på utföraren.....	5
Krav på ekonomisk ställning.....	6
Ersättningsmodell och beräkning av ersättning	6
Prestationsbaserad ersättning.....	6
Ersättning för beviljad tid.....	6
Ersättning för utförd tid	6
Ersättning per insats.....	7
Geografisk differentiering	7
Tidsmässig differentiering.....	7
Vilka kompetenser måste finnas på plats i kommunen vid ett LOV-införande?	7
Upphandlingskompetens.....	7
Beställarkompetens.....	7
Administrativ kompetens	7
Uppföljningskompetens.....	8
Budgetkompetens.....	8

Analys av leverantörsintresse samt effekter på kommunens egenregiverksamhet 8

Leverantörsintresse..... 8

Effekter på kommunens egenregiverksamhet..... 8

Förfrågningsunderlag 9

Inledning

Bakgrund till uppdraget

Oxelösund genomförde under våren ett kostnad per brukareprojekt inom äldreomsorgen. I samband med att detta återrapporterades frågade tjänstemannaledningen Ensolution om eventuellt stöd med genomförande av extern utredning av förutsättningar för att införa ett valfrihetssystem enligt LOV i kommunens hemtjänstverksamhet. Det finns en politisk önskan hos sittande majoritet att erbjuda kommunens brukare valfrihet inom hemtjänsten.

Förvaltningsledningen önskar nu utreda vad en kommun som inför ett valfrihetssystem enligt LOV behöver kunna hantera samt vad som behöver vara kartlagt vid införandet av ett sådant system.

Utredningen skall tydliggöra vilka förmågor och vilka frågeställningar en kommun som går in i ett valfrihetssystem måste ha/tagit ställning till.

Uppdrag och syfte

Uppdraget syftar till att ge Oxelösunds kommun en bild av vad som krävs för att ett valfrihetssystem ska kunna införas på ett ändamålsenligt sätt och vilka frågor som kommunen behöver ta ställning till och vilka konsekvenser olika ställningstagande i processen kan förväntas få.

Sammanfattning

En kommun som inför ett valfrihetssystem öppnar upp för konkurrens på de insatser som kommunen väljer ska ingå i systemet. Genom att bestämma vilka villkor och regler som ska gälla inom valfrihetssystemet påverkar kommunen hur hemtjänsten kommer se ut i kommunen. Innan kommunen bestämmer regler och villkor som sätts för utförarna bör kommunen ta fram hur man önskar att hemtjänsten ska se ut: vilken typ av utförare man vill ska etablera sig och hur man vill styra dessa utförare.

När kommunen beslutat vilka principer och värden man vill ska prägla valfrihetssystemet behöver man också säkerställa att ta fram tillräckligt attraktiva villkor för att locka till sig de privata utförare man vill till att ansluta sig till systemet. Detta bör föregås av en fördjupad marknadsanalys som utgår från kommunens unika förutsättningar.

Med införandet åtar sig kommunen en princip om likabehandling av privata utförare och egenregiverksamheten. Kraven på en effektiv kommunal hemtjänstutförare kommer därför kvarstå, även om hemtjänstinsatserna sprids på flera hemtjänstutförare. Detta är en följd av att man inte kan ersätta den kommunala utföraren med en högre ersättning eller acceptera budgetunderskott, som korrigeras i kommunens bokslut, inom valfrihetssystemet. Vid införandet av konkurrens inom vård och omsorgssektorn visar erfarenheter på att kommunala utförare under ett initialt skede kommer anpassa sig till den kostnadsnivå som är rådande på marknaden.

När kommunen övergår från anslagsfinansiering till prestationsbaserad ersättningsmodell sker budgetkontroll främst genom en korrekt ersättningsnivå av beställda insatser och kontroll av volymen av de beställda insatserna. Budgeten kommer utgå från beställarfunktionen/biståndsenheten i kommunen och myndighetsfunktionen kommer därför få ett större ansvar för total kostnaden. Även kommunens egenregiverksamhet påverkas av en prestationsbaserad ersättningsmodell. Verksamheten kommer behöva förhålla sig till att budgeterad intäkt inte är garanterad, utan kostnadsstyrning måste ske under året baserat på hur intäkterna faller ut. Ökar antalet brukare ökar intäkterna och organisationen kan öka (personal) kostnaderna därefter, men omvänt gäller om brukarantalet minskar. Då förutsätts verksamheten kunna matcha de minskade intäkterna med motsvarande minskad kostnadskostym.

Förutsättningar att införa valfrihetssystem enligt LOV

Regelverk inom LOV-systemet

När en kommun inför ett valfrihetssystem enligt LOV måste den tydliggöra för såväl potentiella producenter som för brukare vad som skall prägla verksamheten. Utöver det så behöver kommunen ta ställning till hur valfrihetssystemet skall regleras, vad som skall gälla för såväl utförare som brukare. Hur dessa regler utformas kommer ha stor påverkan på hur många och vilka aktörer som kan förväntas etablera sig. Ett valfrihetssystem enligt LOV innebär att kommunen "skapar en marknad". Kommunen tydliggör vad man vill få utfört och till vilken ersättning, och producenter värderar därefter själv om de bedömer "marknadserbudandet" som intressant. Företag som uppfattar att de kan möta de krav kommunen ställer på verksamheten och bedömer ersättningen som tillräcklig, kan välja att ansluta sig till valfrihetssystemet.

En fråga kommunen behöver ställa sig är hur valfrihetssystemet skall vara utformat för att företag skall vilja etablera sig som utförare. Vad i utformningen påverkar intresset för att delta och skiljer detta sig mellan olika sorters företag? Regelverk som medför ett lägre insteg ger ökad möjlighet för små aktörer att etablera sig. Nackdelen med att ha många mindre utförare kan vara att det blir mer utmanande för kommunen att försäkra sig att verksamheten bedrivs på ett kvalitativt och professionellt vis. Kommunen har flera utförare att följa upp kvalitetsmässigt och måste avsätta resurser för detta. Att ha många utförare ökar även krav på kommunens administrativa förmåga av att betala ut korrekta ersättningar till utförarna. Mindre kommuner har sällan utmaningar i överetablering av utförare, utan snarare behöver man utforma reglerna och ersättningsmodellen på ett sätt som attraherar fler utförare att etablera sig. Nedan följer ett antal områden där kommunens ställningstagande/utformning bedöms påverka intresset för valfrihetssystemet

Avgränsning av vad som ingår i valfrihetssystemet

Kommunen behöver definiera vilka hemtjänstinsatser som ingår i valfrihetssystemet. Skall hela kommunens geografi ingå i valfrihetssystemen eller finns det vissa delar av kommunen som bör hanteras annorlunda? Finns det särskilt utmanande geografiska hinder kan en kommun välja att undanta hemtjänst i dessa delar från valfrihetssystemet. Ett annat ställningstagande kan vara om hantering av trygghetslarm och nattinsatser skall ingå eller ej. I mindre kommuner är det sällan attraktivt för privata utförare att låta insatser som trygghetslarm och hemtjänst nattetid ingå i valfrihetssystemet, då volymerna är för små. Regelverket behöver vara tydligt så det inte uppstår oklarheter mellan insatserna. Det vanligaste förfarandet vad gäller hemtjänstverksamhet är att valfrihetssystemet omfattar omvårdnads- och serviceinsatser dag, kväll och helger, dvs inte nattinsatser eller trygghetslarm. En kommun behöver också i regelverket tydliggöra vad som skall gälla för hemsjukvårdsinsatser. Utför egenregiverksamheten hemsjukvård på delegation i utgångsläget så behöver man ta ställning till om detta skall gälla för alla producenter i ett valfrihetssystem, eller om det bör ligga utanför systemet.

Geografisk avgränsning

Kommunen behöver ta ställning till ifall utförare skall ha rätt att avgränsa sitt geografiska upptagningsområde, eller om alla leverantörer måste acceptera brukare från hela kommunen. Ges leverantörer möjlighet till geografisk avgränsning, underlättar det ofta för mindre lokala aktörer att etablera sig. Det ger möjlighet för utförarna att fokusera på det valda området, vilket kan resultera i lägre investeringskostnad för att gå med i valfrihetssystemet. För en kommun som har geografiskt isolerade kommundelar (exempelvis avlägsna byar eller öar utan fastlandsförbindelse) och som lyckas stimulera lokala utförare i dessa områden kan vinsten bli betydande.

En risk med att tillåta geografisk avgränsning är att de flesta utförare enbart väljer att etablera sig i kommunens tätorter. Hemtjänst är generellt mycket billigare att bedriva i tätbefolkade områden än i mer glest befolkade. De utförare som har upptagningsområden med större avstånd, som därför riskerar ses som mindre attraktiva etablera sig i, riskerar att få fler kunder med insatser som genererar mer kostnader i förhållande till ersättningen från kommunen. I ett extremfall skulle den kommunala utföraren kunna bli ensam utförare för samtliga brukare med långa restider och kommunens möjligheter att täcka underskott i verksamheten är begränsade.

Nackdelen med att inte ge möjlighet till geografisk avgränsning är att tröskeln in blir högre, då mindre, enskilda utförare har svårare att hantera längre restider.

Konsekvenser utav det val man gör kan hanteras genom exempelvis en ersättningsmodell som kompenserar för ökade kostnader eller göra en hybrid av geografisk avgränsning och geografiskt obligatorium; om en

hemtjänstutförare vill utföra hemtjänst i tätortsområdena i kommunen måste de även utföra i de glesbefolkade områdena, men att utföraren kan vara aktiv på ett geografiskt område som är avlägset eller glesbefolkat men måste inte ta kunder från övriga områden i kommunen.

En annan geografisk avgränsning som finns i vissa kommuner är krav på hemtjänstlokal beläget inom kommunens gränser och att verksamheten är exklusiv för kommunens invånare. För mindre kommuner blir detta främst en begränsning i att attrahera aktörer som kan vara aktiva i grannkommuner och som kan få samverkansvinster i att bedriva hemtjänst inom ett större geografiskt område.

Tak för antal brukare eller timmar

Att låta utförare sätta ett tak för hur många brukare och/eller timmar som de kan utföra är ett vanligt inslag i många LOV-system. Argumentet för att tillåta ett kapacitetstak är att inte tvinga små utförare att ta på sig för stor risk (dra på sig för stora fasta kostnader). En annan anledning kan vara att vissa små företag vill förbli små med de fördelar som det ger. Ett kapacitetstak är också en följd av att utföraren inte har rätt att tacka nej till kunder, förutsatt att de har utrymme under deras uppgivna kapacitetstak. Valfrihetssystemet bygger på valfrihet för hemtjänstkunden, och det är därför hemtjänstutföraren inte har möjlighet att tacka nej till kunder av andra orsaker än kapacitetsbrist eller enligt de begränsningar som anges i regelverket.

Ett val om att erbjuda utförare att sätta kapacitetstak innebär att utföraren slipper bygga upp en överkapacitet för att kunna möta snabba öknings av hemtjänsttimmar.

Möjlighet att välja att enbart utföra serviceinsatser

Kommunen kan välja att låta utförare begränsa sig till att enbart utföra serviceinsatser. Detta sänker krav på exempelvis undersköterskekompetens på utföraren och även öppnar upp valfrihetssystemet för mindre aktörer som specialiserar sig på städ och inköp. Att stimulera utförare som kan ge stöd åt hemtjänstkunder som enbart har serviceinsatser kan underlätta för kommunen med kompetensförsörjning, då färre utbildade undersköterskor behöver utföra serviceinsatser och man kan få högre andel omvårdnadsinsatser på sin utbildade personal.

Väljer man att öppna upp denna möjlighet brukar man även ha med en differentierad ersättningsmodell där omvårdnadsinsatser har en högre ersättningsnivå än serviceinsatser.

ickevalsbrukare

En stor del av de som mottar hemtjänst väljer inte själva en utförare. Hur dessa brukare fördelas mellan olika utförare bör tydliggöras i regelverket för valfrihetssystemet. Flera kommuner låter egenregiverksamheten vara ickevalsalternativet, men att fördela dem enligt en förbestämd princip är ett sätt för kommunen att öka attraktiviteten för utförare att ansluta sig till valfrihetssystemet. Det genererar dem en tillströmning av brukare som de själva inte aktivt behöver söka upp. För nya aktörer som inte hunnit bygga upp ett namn och kundbas är detta särskilt viktigt.

Tilläggstjänster

I många kommuner erbjuder enskilda aktörer tilläggstjänster till sina hemtjänstkunder. Det innebär att den som har ett biståndsbeslut från kommunens biståndshandläggare kan köpa till insatser som inte omfattas av biståndsbeslutet, vanligtvis insatser som kategoriseras som hushållsnära tjänster. Möjligheten till merförsäljning kan utgöra en förutsättning för privata utförare att nå sina ekonomiska målsättningar, ifall ersättningsnivån för hemtjänstinsatser är lågt satt. I så fall finns en risk att hemtjänstinsatserna som helhet blir underfinansierade utan att det blir synligt på annat sätt än att egenregiverksamheten dras med underskott, vilket även kan ha andra orsaker och därför svårt att identifiera som orsak till underskottet.

Systemkrav på utföraren

Kommunen behöver försäkra sig om att utförarna kan kommunicera och planera sin verksamhet på ett ändamålsenligt sätt. Det rör sig såväl om hur beställningar kommuniceras till utföraren, men även hur dokumentation sker och hur återrapportering sker. Kommunen behöver därför överväga vilka gemensamma IT-system som är vitala för utförarna att ha och utforma krav utifrån detta. I avtalet med utförarna bör även regleras hur licenskostnader, förvaltning och utbildning av gemensamma system ska fördelas.

Kompetenskrav på utföraren

Kommunen har möjlighet att ställa krav på vilken kompetens en utförare måste ha för att vara leverantör i valfrihetssystemet. Det är både på krav på utbildning och erfarenhet på ledningen av verksamheten, men också andel av omvårdnadspersonal med utbildning.

Krav på ekonomisk ställning

För att få in aktörer som är stabila över tid kan kommunen ställa krav på ekonomisk ställning. Utförare med en stabil ekonomisk bas ger färre plötsligare avhopp, en stabilare marknad för utföraren, färre kontinuitetsbrott för hemtjänstkunderna och högre legitimitet för valfrihetssystemet som helhet. Kraven utestänger dock mindre aktörer, och kan på så sätt vara ett hinder för lokal företagsamhet och små, kundnära hemtjänstföretag.

Ersättningsmodell och beräkning av ersättning

Prestationsbaserad ersättning

Vid ett införande av LOV kompenseras utförarna, såväl de kommunala som de enskilda, utifrån prestation. Ersättningsmodellens utformande skapar olika incitament för utförarna att agera utifrån. Tillsammans med omfattningen av insatsen och regelverket påverkar ersättningsmodellen hur attraktivt det är för privata utförare att ansluta sig valfrihetssystemet.

Kommunens utformande av sin ersättningsmodell för hemtjänstutförare bör ha sin utgångspunkt i kommunens syfte med verksamheten. Det är viktigt att syftet är uttalat och att det återspeglas i den valda ersättningsmodellen och i den beslutade ersättningsnivån. Kommunen bör också ha en transparent och känd process för hur ersättningsnivåerna beslutas. För att få en acceptans kring dessa bör processen innefatta steg där ambition och omfattning av uppdrag stäms av mot föreslagen ersättning. Lämpligen hanteras detta inom ramen för kommunens årliga budgetprocess.

Ett prestationsbaserat system ersätter producenten utifrån vad denne presterar/genomför. Inom hemtjänsten förekommer framför allt tre olika varianter som används i kommunerna:

1. Ersättning för beviljad tid (per timme)
2. Ersättning för utförd tid (per timme)
3. Ersättning per insats.

Det finns olika för- och nackdelar med var och en av dessa system och det är viktigt att den ersättningsmodell som används är ändamålsenligt utifrån kommunens syfte och ambition. Beroende på valet av modell ställs olika krav på administrativa rutiner, rutiner, utformning av uppföljning och organisationens förmåga att hantera detta. Här kan kort lyftas att en organisation med ett differentierat ersättningssystem bör väga behovet av att exakt fördela resurser till respektive brukare mot möjligheten att effektivt administrera ersättningssystemet. Ju högre grad av differentiering, desto mer krävande är ersättningssystemet generellt att administrera.

Ersättning för beviljad tid

I kommuner som inte tidigare har haft prestationsbaserad ersättning för sin hemtjänstverksamhet är det ofta enklare att börja med att ersätta utförare baserat på beviljad tid. Individens hjälpbehov finns oftast manifesterat i biståndsbeslutet och totalsumman av en utförarens totalvolym av beviljad hemtjänst till dess kunder kan tas från verksamhetssystemet. Det möjliggör för organisationen att relativt enkelt budgetera och beräkna kostnadsnivå för såväl enskilda brukare som för hemtjänstområden och totalt för verksamheten. Metoden är med andra ord sammantaget relativt enkel för kommunen att administrera.

En ytterligare aspekt på metoden är att den underlättar kommunens budgetering och prognostisering av kostnadsutfall. Om kommunen vet att all biståndsbedömd tid skall betalas så påverkar inte utförandegrad m.m. budget och kostnadsutveckling. Det enda kommunen måste kunna förutse är utvecklingen av antal brukare och beviljade timmar.

Ett system som bygger på beviljad tid innehåller inga ekonomiska incitament för utförare att faktiskt utföra all den tid biståndsbeslutet omfattar. Det har framförts kritik mot sådana system att incitamentet för utföraren de facto är att inte utföra alla beviljade timmar, då fler utförda timmar driver fler arbetade timmar, vilket ger högre omkostnader, men ersättningen från kommunen inte ökar.

Ersättning för utförd tid

En modell som ersätter producenter för utförd tid, är generellt mer administrativt krävande än om ersättningen utgår för beviljad tid. Vanligen krävs att det finns någon form av IT-system i vilket utförare registrerar tid hos kund. Kommunen bör även kunna säkra att utförare inte kan ersättas för fler timmar som biståndsbeslutet medger. En positiv effekt av det är att metoden skapar incitament för utföraren att tillbringa så mycket som möjligt av den beviljade tiden tillsammans med kunden. Dock finns inget incitament i ett sådant system att försöka utveckla verksamheten så att behoven kan tillgodoses till samma kvalitet, men med lägre tidsåtgång. Kritik har även riktats

mot denna sorts system vad gäller att producenter låter bli att signalera förbättring hos brukare, då det kan leda till ett lägre antal timmar för brukaren och därmed lägre intäkt till utföraren.

Ersättning per insats

Tanken med ersättning per insats är att brukarens behov av insatser ska utgöra grund för ekonomisk ersättning till producenter och inte den tid en utförare avsätter för att genomföra insatsen. För en utförare innebär det att om hjälpen kan ges på ett mer tidseffektivt sätt, men med bibehållen kvalitet, så påverkas inte ersättningen negativt. Metoden kan på så sätt sägas innehålla ett incitament till verksamhetsutveckling i producentledet.

En utmaning med metoden är att lägga ersättningen per insats på rätt nivå. Om respektive insats underprissätts i förhållande till vad det genomsnittligen kostar en hemtjänstutförare att utföra insatsen kommer utföraren inte ges ekonomiska förutsättningar att nå sina ekonomiska mål, vilket gör systemet mindre attraktivt att ansluta sig till. Bli en insats istället överprissatt riskerar verksamhetsområdet kostnadsdrivande för kommunen.

Administrativt är ersättningarna inte svårare att hantera än för ersättning per beviljad timme, men modellen kräver att kommunen säkerställer att kvaliteten inte sjunker om utföraren sänker tidsåtgången för insatsen.

Geografisk differentiering

Som vi benämnt under *Regelverk* och *Geografisk avgränsning* har hemtjänstutförare vanligtvis olika produktionskostnader beroende på om kunden bor på glesbygd eller tätort. Avståndet mellan kunderna påverkar hur stor del av den arbetade tiden läggs som restid och hur mycket tid som utföraren får ersättning för. Det är därför vanligt att en högre ersättning utgår för insatser som utförs i glesbygd än insatser som utförs i tätort. Väljer kommunen att ha en geografisk differentiering i ersättningsystemet behövs ett IT-system som stödjer en sådan modell för att inte den ska bli administrativt tungrodd.

Tidsmässig differentiering

Kommunen kan välja att ge olika ersättning kopplat till vilken kostnad som insatsen förväntas medföra. Är det insatser som måste ges på helg eller på kvällar ger kommunen i de fallen en högre ersättning för dessa timmar. Detta för att försäkra sig om att insatser inte skjuts över till tider där de är billigare att utföra, men insatsen hade gett ett högre värde för brukaren att få den utförd vid en annan tidpunkt. Detta kan även regleras genom att en tydlighet i beställningen. Nackdelen med att tidsmässigt differentiera ersättningen är att administrationen riskerar bli tyngre och att verksamheten som helhet kostar mer ju mindre andel av hemtjänsttimmar som inte utförs på dagtid, måndag till fredag.

Vilka kompetenser måste finnas på plats i kommunen vid ett LOV-införande?

Vid införandet av ett valfrihetssystem kommer en rad olika kompetenser behövas för att kommunen ska kunna skapa förutsättningar för hög kvalitet och samtidigt ha kontroll över kostnader.

Upphandlingskompetens

Avtalet som kommunen skriver med de utförare som ansluter sig till valfrihetssystemet bygger på samma logik som vid upphandling. Hur kraven på den tjänsten som upphandlas utformas kommer få stort genomslag på hur tjänsten kommer levereras. Kommunen har ofta intresse att ställa tillräckligt höga krav så inte kvaliteten på tjänsten riskerar sjunka, men också ge tillräckligt stort utrymme för utföraren att kunna förmedla tjänsten på det sätt som denne anser vara bäst. Hur krav om processer eller krav på resultat/kvalitet utformas har oftast upphandlare högre kompetens inom än vad personer med främst verksamhetsbakgrund har. Däremot är verksamhetskunskapen central för att bedöma vad som ger kvalitet för den aktuella tjänsten.

Ett felaktigt utformat LOV-avtal riskerar såväl att skapa felaktiga incitament för utföraren som lägre grundkvalitet.

Beställarkompetens

När en kommun inför en prestationsbaserad ersättningsmodell ställs högre krav på hur biståndsbesluten, som ligger grund till insatserna, utformas. Är inte den beställda insatsen/tiden tydligt kopplad till hemtjänstkundens behov finns en risk att kommunens resurser inte används på det mest effektiva sättet.

Administrativ kompetens

Olika ersättningsmodeller ger olika processer för att administrera utförarnas ersättning. I ett icke prestationsbaserat ersättningsystem sker fördelningen av medel till hemtjänstutföraren i budgetprocessen, medans fördelningen i ett prestationsbaserat ersättningsystem sker löpande över året. För att ersättningen ska

bli korrekt behöver både processen och underlaget vara riktigt. Det underlag ersättningen grundas på hämtas antingen från verksamhetssystemet och/eller från registreringar gjorda av utföraren, beroende på vilken ersättningsmodell som används. Utmaningen för kommunen är att utforma en process som är säker men inte alltför resurskrävande administrativt.

Uppföljningskompetens

Uppföljning av individers biståndsbeslut är en viktig komponent oavsett ersättningsmodell för att säkerställa att den beviljade insatsen utförs med kvalitet och möter individens stödbehov. I prestationsbaserade ersättningsystem är uppföljningen även viktig för att försäkra sig att ersättningen till utföraren är större än vad stödbehovet är.

Utöver detta bör även kommunen följa upp LOV-avtalet med utförarna. Även om kommunen försäkras om att utföraren levererar hemtjänstinsatserna som de ska behöver man även försäkra sig om att utföraren uppfyller de krav som förbundit sig till i avtalet.

Budgetkompetens

En central del i att gå till prestationsbaserad ersättningsmodell är, som tidigare nämnts, att ersättningen till verksamheten sker under året och inte i kommunens årliga budgetprocess. Hela verksamhetsområdets budget utgår i ett valfrihetssystem från biståndshandläggningen. Kommunens förväntade kostnader blir den beställda/utförda volymen multiplicerat med ersättningen enligt ersättningsmodellen. Ifall kommunen i budgeten underskattar volymerna eller sätter en för hög ersättningsnivå riskerar verksamhetsområdet driva kostnader. Ersättningsnivåerna behöver ändå vara tillräckligt höga för att attrahera utförare, så att beräkna vad en utförd insats bör kosta för utförarna att producera är viktigt för att inte bli onödigt dyr för kommunen, men tillräckligt hög för att kunna attrahera externa utförare. Med ett bestämt pris per insats/timme kommer kommunens övergripande kostnader regleras främst genom de beviljade volymerna.

Analys av leverantörsintresse samt effekter på kommunens egenregiverksamhet

Leverantörsintresse

Ett valfrihetssystem behöver attrahera externa utförare för att ge de effekter som kommunen önskar få ut av införandet enligt LOV. Vad som avgör intresset är dels hur lätt det är att etablera sig som utförare i systemet, dels hur ekonomiskt attraktivt det är som utförare. Ersättningsnivå, åtaganden, förväntade insatsvolym, geografisk placering och enkelhet i regelverket är sådant som spelar in för hur många utförare som kommunen kan förvänta sig ansluta till den upphandlade tjänsten. Innan införandet bör kommunen ha gjort en marknadsundersökning för vilka utförare som brukar etablera sig i liknande kommuner, vilka utförare som finns i närområdet och göra beräkningar på vilka ersättningsnivåer som kan förväntas vara nödvändiga för att locka till sig utförare. Ersättningsnivån behöver med andra ord vara tillräckligt låg för att inte bli kostnadsdrivande, men samtidigt tillräckligt hög, både för att det ska vara möjligt att bedriva en kvalitativ hemtjänst, och även tillräckligt hög för att göra det värt för nya utförare att etablera sig i kommunen. Det är först när man beslutat om regelverk, ersättningsnivå och modell samt gjort en marknadsundersökning som man kan göra en uppskattning på antalet utförare som kan förväntas ansluta.

Effekter på kommunens egenregiverksamhet

Studier visar att en av de tydligaste effekterna när offentlig omvårdnadsverksamhet konkurrensutsätts är att den egna regin i ett initialt skede anpassar sig till marknadens kostnadsnivåer. Detta kan vara en utmanande process, då man kan anta att kommunen tappar intäkter initialt, eftersom vissa hemtjänstkunder kommer välja andra utförare. För att möta intäktsbortfallet behöver kommunen sänka sina kostnader, vilket i hemtjänst främst rör sig om personalkostnader, transportkostnader och kostnader för lokaler.

Ersättningsnivån inom systemet kan inte ligga lägre än vad den egna regin kan förväntas klara av. En kommunal hemtjänstutförare som har höga produktionskostnader kan därför bli dyrt, även vid införandet av konkurrens. Inte bara genom underskott ifall den inte klarar att gå runt på intäkterna från de utförda insatserna, utan risken är att den även pressar upp ersättningsnivån inom valfrihetssystemet eftersom egenproduktionen inte får särbehandlas gentemot andra aktörer och därför inte kan generera kontinuerliga underskott som täcks av kommunens reserver på högre nivå. Gör egenproduktionen underskott behöver kommunen överväga att öka ersättningsnivån, vilket ger en kostnadsökning inte bara för hemtjänsttimmar/insatserna som egenregin utför, utan även för de som övriga utförare inom valfrihetssystemet utför.

Den kommunala utföraren kommer inte ha möjlighet att göra de möjliga avgränsningar som övriga aktörer kan tillåtas göra enligt regelverket, eftersom kommunen har det yttersta ansvaret för sina medborgare. En kommunal utförare har alltså inte möjlighet till geografisk, kapacitetsmässig eller insatsmässig begränsning, förutsatt att det ingår i valfrihetssystemet. Kommunens egenregi kommer därför ha större utmaningar i att specialisera och optimera sin verksamhet på samma sätt som de privata utförarna.

Den kommunala utföraren får inte bara konkurrens om hemtjänstkunderna, utan även i fråga om personalförsörjning. Initialt är detta kanske inte ett problem, då man kan anta delar av kundunderlaget väljer en annan utförare och en del personal kan bli övertaliga, men på sikt måste kommunen försäkra sig om att vara en attraktiv arbetsgivare för att täcka sitt personalbehov.

Ifall kommunen inför ett valfrihetssystem enligt LOV på de planerade hemtjänstinsatser kommer det ställa krav på samverkan inte bara inom kommunen utan även med de privata aktörerna. Larm och nattinsatser verkställande kommer med flera hemtjänstaktörer i kommunen ge behov av tydligare rutiner och gränsdragningar mellan kommunens anslagsfinansierade verksamheter och verksamheterna som ingår i valfrihetssystemet.

Förfrågningsunderlag

Förfrågningsunderlaget är det dokument som blir styrande för valfrihetssystemet. Valfrihetssystem är en form av öppen upphandling, där utförare tillåts ansluta när som, förutsatt att de bedöms fylla de krav som tydliggörs i förfrågningsunderlaget. De tidigare beskrivna faktorerna i regelverk och ersättningsmodell kommer påverka både attraktiviteten för utförare att ansluta till valfrihetssystemet, och även hur hemtjänstmarknaden kommer att se ut. Vid framtagandet av förfrågningsunderlaget behöver kommunen ställa sig frågan hur man vill att valfrihetssystemet ska se ut, exempelvis; vill man ha färre men större och stabilare hemtjänstutförare? Vill man ha flera mindre aktörer? Vill man möjliggöra specialiserade aktörer? Hur mycket styrning vill kommunen ha över insatsen och hur mycket frihet vill man ge utförarna att utforma egna metoder/arbetsätt inom hemtjänsten?

Oavsett hur man vill att hemtjänsten ska se ut inom valfrihetssystemet är det viktigt att kommunen försöker sätta upp långsiktigt hållbara villkor, då detta är en förutsättning för att få fungerande verksamheter, såväl inom egenregin som för privata utförare.

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum

2023-12-13

Von § 69

Dnr VON.2023.39

Uppdrag att utreda LOV LoU avseende hemtjänst

Vård- och omsorgsnämndens beslut

1. Godkänner genomförd rapport.
2. Lämnar ärendet vidare till kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsförvaltningen har ombetts uttala sig angående förutsättningar inför ett eventuellt beslut om införande och tillämpning av lagen om valfrihet inom verksamheten. Primärt avses sådan tillämpning inom hemtjänstens verksamhetsområde.

För att på erfarenhetsmässig grund bedöma vilka olika förutsättningar och färdigheter som förvaltningen och/eller andra delar inom den kommunala organisationen behöver besitta samt frågeställningar som kommunen behöver ha tagit ställning till inför sådant införande, har förvaltningen anlitat konsultföretaget Ensolution för uppdraget att i särskild rapport belysa detta som helhet.

Som en konsekvens av de olika förutsättningar och ställningstaganden som rapporten belyser ger förvaltningen i denna skrivelse även sin syn på vilken tidsplan som torde vara möjlig för sådant införande.

Ensolutions rapport belyser i sammandrag de olika frågor och färdigheter som förvaltningen och även andra delar inom kommunens organisation behöver ha säkerställt eller tagit ställning till. Med beaktande av dessa olika frågor och färdigheter bedömer förvaltningen att ett införande och tillämpning av LOV kan ske tidigast 2025-01-01.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Vård- och omsorgsförvaltningen 2023-12-04.

Rapport om LOV 2023-11-30.

Protokollsutdrag Kf § 98 - Utredning LOV LoU avseende hemtjänst

Dagens sammanträde

Framskrivet förslag

1. Godkänner genomförd rapport.
2. Lämnar ärendet vidare till kommunfullmäktige för beslut.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum

2023-12-13

Von § 69

Dnr VON.2023.39

Förslag

Inge Ståhlgren (S) föreslår avslag på framskrivet förslag punkt 1. Daniel Lundgren (V) instämmer.

Beslutsgång

Ordförande ställer framskrivet förslag punkt 1 mot Inge Ståhlgrens (S) förslag punkt 1 och finner att nämnden beslutar enligt framskrivet förslag.

Ordförande frågar om framskrivet förslag punkt 2 och finner att nämnden beslutar enligt förslaget.

Reservation

Inge Ståhlgren (S), Astrid Öhman Asp (S), Ing-Marie Wahlström (S) och Daniel Lundgren (V) reserverar sig mot punkt 1 i beslutet.

Beslut till:
Ks/Kf (för åtgärd)
Förvaltningschef (för kännedom)

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Datum
2024-01-04Dnr
KS.2024.15OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13Kommunstyrelseförvaltningen
Margrita Sjöqvist

Kommunstyrelsen

Höjt personalomkostnadspålägg 2024

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Godkänna ändring för beräkning av PO-pålägg från 44,53% till 47,18%
- Godkänna omfördelning av budgetramen på sammanlagt 10 909 tkr till nämndernas budget från finansförvaltningens interna poster för högre kostnader för PO-pålägg, enligt följande tabell:

Kommunstyrelsen	1 109 tkr
Övriga nämnder	33 tkr
Utbildningsnämnden	4 410 tkr
Vård- och omsorgsnämnden	4 905 tkr
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	223 tkr
Kultur- och fritidsnämnden	230 tkr

2. Ärendet

Oxelösunds kommun följer SKR:s rekommendation för beräkning av PO-pålägg. I mål- och budget 2024–2026 har nämnderna tilldelats budget för personalomkostnader beräknat på ett PO-pålägg på 44,53%. Efter att mål- och budget har antagits av kommunfullmäktige har SKR beslutat om ett förändrat PO-pålägg från 44,53% till 47,18%.

Anledningen till upprevideringen är en prognosticerad ökning av pensionskostnader på grund av att det beslutade inkomstbasbeloppet blev betydligt lägre än prognosen. Övriga grunder till höjningen är prisbasbeloppet som även för 2024 är högt samt andra faktorer som leder till högre kostnader för den förmånsbestämda pensionen.

Förslag till ändrat PO-pålägg och medföljande omfördelning av budgetram innehåller följande förändringar:

Kommunstyrelsen	1 109 tkr
Övriga nämnder	33 tkr
Utbildningsnämnden	4 410 tkr
Vård- och omsorgsnämnden	4 905 tkr
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	223 tkr
Kultur- och fritidsnämnden	230 tkr

Omfördelning av budgetramen på sammanlagt 10 909 tkr föreslås omfördelas till nämndernas budget från finansförvaltningens interna poster.

Datum
2024-01-04

KS.2024.15

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelsen Höjt personalomkostnadspålägg 2024

Henny Larsson
Tf kommunchef

Margrita Sjöqvist
Bitr. ekonomichef

Beslut till:

Ekonomichef (FK)

Personalchef (FK)

Verksamhetschefer UN, VON, MSN, KFN (FK)

Verksamhetsekonomer UN, VON, MSN, KFN (FÅ).

Datum
2024-01-08

Dnr
KS.2024.16

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Margrita Sjöqvist

Kommunstyrelsen

Ändrad nyupplåning 2024

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Höja rätten att nyupplåna för år 2024 med 120 mkr från 80 mkr till 200 mkr för kommunen och de kommunala bolagen.

2. Sammanfattning

I KF beslut Kf§ 155 Mål- och budget 2024–2026 beslutades att kommunstyrelsen/koncernbanken under år 2023 har rätt att nyupplåna d.v.s. att öka kommunens skulder under 2024 med totalt 80 mkr. I beräkningen hade hänsyn tagits till att finansiering skulle ske på annat sätt bland annat genom försäljning av fastigheter.

Prognosen är nu att försäljning av fastigheter inte kommer att genomföras under 2024 och i stället behöver finansiering ske genom nyupplåning. Prognosen i övrigt är att en större del av planerade investeringar behövs finansieras genom nyupplåning.

Förslag är att höja rätten att nyupplåna för år 2024 med 120 mkr från 80 mkr till 200 mkr för kommunen och de kommunala bolagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse KS – ändrad nyupplåning 2024

Henny Larsson
Tf kommunchef

Margrita Sjöqvist
Bitr. ekonomichef

Beslut till:

VD Kustbostäder i Oxelösund AB, Oxelö Energi (FK)

Ekonomichef bolagen (FK)

Ekonomichef kommunen (FÅ)

Datum
2024-01-22

Dnr
KS.2024.34

OXL2
621
v 1.0
2007-
03-13

Kommunstyrelseförvaltningen
Sejla Hrustanovic

Kommunstyrelsen

Taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Godkänna förslag till taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg
2. Samt att kommunfullmäktige delegerar miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att vid behov justera taxan.

2. Sammanfattning

Genom en ändring av lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF) ska kommunerna sedan 1 maj 2023 bedriva tillsyn över att vissa fritidsbåtshamnar har möjlighet att ta emot avfall enligt regelverket. Kommunen ska även godkänna de avfallshanteringsplaner som fritidsbåtshamnarna har skyldighet att upprätta.

Inom miljö- och samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden tillämpas principen om att verksamheter som är föremål för myndighetens tillsyn och kontroll ska finansieras genom provnings- och tillsynsavgifter. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har därför arbetat fram ett förslag på ny taxa för åtgärder mot förorening från fartyg för att finansiera kostnaderna för det tillkommande uppdraget.

Beslutsunderlag

Förslag till taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Henny Larsson
Tf kommunchef

Sejla Hrustanovic
Kommunsekreterare

Beslut till:

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Taxa enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg

Med stöd av 6 kap. 8 § andra stycket lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, föreskriver Oxelösunds kommun följande:

1 § Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan 1201 kronor per hel timme handläggningstid. Timavgift tas ut för varje påbörjad kvart faktiskt nedlagd handläggningstid. Faktiskt nedlagd handläggningstid avser den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid kommunen har använt för handläggning och andra åtgärder i ärendet, såsom inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, besiktningar, provtagningar och kontroller, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning av ärendet.

2 § Timavgiften justeras inför varje nytt kalenderår utifrån procentsatsen för PKV (Prisindex för kommunal verksamhet) som är publicerad på SKR:s webbplats i oktober månad året före avgiftsåret och som är en preliminär höjning för kommande kalenderår.

3 § För prövning av frågor om att godkänna avfallshanteringsplaner när det gäller verksamhet på platser som ankommer på kommunen enligt 3 kap. 9 § lagen om förorening från fartyg, tar kommunen ut timavgift för faktiskt nedlagd handläggningstid.

4 § För tillsyn enligt 6 kap. 5 a § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg tar kommunen ut timavgift för faktiskt nedlagd handläggningstid.

5 § Avgift tas inte ut för handläggning av överklagande av nämndens eller en överinstans beslut.

6 § Avgiftsskyldig är den som bedriver en verksamhet inom kommunens tillsynsansvar enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

7 § Beslut om avgift enligt denna taxa fattas av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Betalning av avgift ska ske till nämnden och ska fullgöras inom tid som anges i beslutet om avgift eller i särskild faktura.

8 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art, omfattning, tillsynsbehov, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa i ett enskilt fall sättas ner eller efterskänkas.

9 § Bestämmelser om överklagande av miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut enligt denna taxa finns i 9 kap. 2 § lagen om åtgärder mot förorening från fartyg.

10 § Denna taxa gäller från och med 2024-02-01.